

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

*Στα βήματα των πρωτοπόρων
της ιδιωτικής ραδιοφωνίας*

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Κάποιοι από τους ανθρώπους πίσω από τις φωνές που διαμόρφωσαν το μουσικό τοπίο στα Χανιά κατά τα πρώτα χρόνια της ιδιωτικής ραδιοφωνίας στα τέλη του '80 και τις αρχές του '90, αποκτούν πρόσωπο και μιλούν στις "διαδρομές" για τη δύναμη του ραδιοφώνου και τον αντίκτυπο που είχε στη νεολαία της εποχής.

Εκείνα τα χρόνια η παρουσία του ραδιοφώνου ήταν πολύ έντονη και σίγουρα οι συνομιλητές μας στο σημερινό αφιέρωμα δεν είναι παρά ένα μικρό -αλλά χαρακτηριστικό- δείγμα των ανθρώπων που άφησαν το στίγμα τους στα ερτζιανά, καθώς είναι αλήθεια ότι κάθε συζήτηση κατά την προετοιμασία του θέματος έφερνε στο νου κι άλλα πρόσωπα καθώς και ραδιοφωνικούς σταθμούς που δεν άντεξαν στον χρόνο, αλλά άφησαν τη δική τους παρακαταθήκη στα ραδιοκύματα της πόλης μας. Με την επιφύλαξη ότι κάθε αφιέρωμα γεννά ιδέες για ένα επόμενο, περιμένουμε και τα δικά σας σχόλια στο diadromes@haniotika-nea.gr.

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Απτέρα, Ελεύθερνα
και Κνωσός
"ζωντανεύουν"
σε έκθεση
στην Αθήνα

Πήλινο σκεύος σε μορφή ειδωλίου Σειρήνας, 2ος - 1ος αι. π.Χ. Από το δυτικό νεκροταφείο της Απτέρας. Τελετουργικό σκεύος που συνδυάζει κεφαλή και σώμα νεαρής γυναίκας με φτερά και πόδια πτηνού, αποδίδοντας τη μορφή Σειρήνας.
© ΥΠΠΟΑ/Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων.

ΑΠΕ-ΜΠΕ » Μία μεγάλη έκθεση για για τους αρχαιολογικούς θησαυρούς της Κρήτης, με τίτλο «Αναδυόμενες Πόλεις: Απτέρα — Ελεύθερνα — Κνωσός. Τρεις αρχαίες πόλεις ζωντανεύουν», ανοίγει τις πύλες της για το κοινό στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, στις 12 Δεκεμβρίου. Η έκθεση περιγράφει τη ζωή τριών πόλεων, της Απτέρας, της Ελεύθερνας και της Κνωσού από τη γέννησή τους, το πώς εξελίχθηκαν με το πέρασμα του χρόνου, την εγκατάλειψή τους καθώς και το τι ήρθε στο φως από τις νεότερες ανασκαφές και έρευνες.

Η παρουσίαση περίπου 500 αρχαιοτήτων κάθε είδους από τρεις πρωτεύουσες πόλεις της «Εκατόμπολης» Κρήτης, που ζωντανεύουν μέσα από νέες ανασκαφές αλλά και παλαιά ευρήματα τα οποία βγαίνουν για πρώτη φορά στο φως, στοχεύει να φωτίσει τη ζωή των τριών πόλεων, από τη γέννηση και την εξέλιξή τους με το πέρασμα του χρόνου ως την εγκατάλειψή τους, αλλά και το τι ήρθε στο φως από τις νεότερες ανασκαφές και έρευνες. Ορισμένες μάλιστα από τις αρχαιότητες που θα παρουσιαστούν ξεχωρίζουν μέσα από προσωποποιημένες ιστορίες που τις συνοδεύουν, ενώ είναι η πρώτη φορά που τόσα πολλά αρχαία αντικείμενα φεύγουν από τον γενέθλιο χώρο, την Κρήτη, για μια περιοδική έκθεση.

Όπως αναφέρει ο διευθυντής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, καθηγητής Νίκος Σταμπολίδης, στο εισαγωγικό κείμενο στον κατάλογο της έκθεσης: «Η έκθεση αυτή ασχολείται με πόλεις που έπαψαν να ζουν και λησμονήθηκαν, εκτός ίσως από το όνομά τους που έμεινε στη μνήμη, συχνά παραφθαρμένο. Αυτές που πέθαναν και ξεχάστηκαν αλλά ανασύρθηκαν από τη λήθη μέσα από την αχλή του μύθου και της ιστορίας, από ανθρώπους που δεν ξεχνούν, από νοσταλγούς που γύρισαν πίσω, που θυμήθηκαν, που αναζήτησαν μέσα από την αγάπη και το ενδιαφέρον τους για το παρελθόν ή για

ποικίλους άλλους λόγους: τους χαρτογράφους, τους περιηγητές, τους ιστοριοδίφες, τους φυσιοδίφες. Για ανθρώπους "αναγεννησιακούς". Για πόλεις που αναδύθηκαν και συνεχίζουν να αναδύονται και ξαναζωντανεύουν μέσα από τα χέρια των αρχαιολόγων, των εργατών, των τεχνιτών, των φοιτητών. Μέσα από όλους εκείνους που πηγά και υλικά βοηθούν σε αυτήν την ανάσωση: της ίδιας της Πολιτείας, ιδρυμάτων, οργανισμών, ιδιωτών... Πόλεις που "αναγεννώνται", πόλεις που ξαναζωντανεύουν και ξαναασαίνονται μέσα από "κατοίκους" που δεν τις κατοικούν, αυτούς που ονομάζονται επισκέπτες...»

Η έκθεση, αποτέλεσμα της συνεργασίας του Μουσείου με τις περιφερειακές διευθύνσεις του υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Εφορείες Αρχαιοτήτων Χανίων, Ρεθύμνου και Ηρακλείου), πραγματοποιείται με τη συνεργασία του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου, του Αρχαιολογικού Μουσείου Ρεθύμνου και του Πανεπιστημίου Κρήτης-Κέντρο Μελέτης Μουσείου αρχαίας Ελεύθερνας και με τη σύμπραξη Ιδρυμάτων που δανείζουν αναγεννησιακούς χάρτες και βιβλία όπως η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών-Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, το Ίδρυμα Σύλβιας Ιωάννου και το Μουσείο Μπενάκη. Η υλοποίησή της γίνεται με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Στα βήματα
των ραδιοφωνικών πρωτοπόρων

σελ. 7 ~ Παιδότοπος

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Συνέντευξη με
τη Μαρία Γιαννακάκη

σελ. 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

25/11

Αικατερίνη,
Μερκούριος,
Μερκουρία

26/11

Στυλιανός,
Στέργιος,
Στυλιανή,
Στεργιούλα,

Νίκων

28/11

Ειρήναρχος

29/11

Φαίδρα,
Φιλούμενος,

30/11

Ανδρέας,
Ανδριάνα

25/11

26/11

28/11

29/11

30/11

25/11

26/11

28/11

29/11

30/11

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης, Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα Μαρουλοσφάκη, Βασιλική Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη, Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Νεκτάριος Κακατσάκης

ΠΙΣΤΕΤΕΣ:

Hussein Rajaitikhar, Γιάννης Περάκης

Γιώργος Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπροχικό Κέντρο "Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19) τηλ. 28210 51.003 - 6, fax 28210 51.007 e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:

Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 - 6 fax 28210 91.900

Διαφημιστικό Τμήμα:

Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6 e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

"Λεκτικά αρώματα"

Παρουσίαση της ποιητικής συλλογής "Λεκτικά αρώματα" της φιλόλογου Εύας Μαζοκοπάκη θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή στις 6 μ.μ. στην αίθουσα "Ελπίδα" του ξενοδοχείου "Ακάλη", Κισσάμου 55.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση η παρουσίαση θα γίνει «μέσα από μια πανδαισία ακουστικών εικόνων και πλοημάτων σε ένα γοητευτικό ταξίδι στη χώρα της ποίησης».

Την εκδήλωση θα συντονίσουν οι: Δέσποινα Μαρκουλάκη και Μαρία Γαλανάκη, φιλόλογοι.

Την ποιητική δράση θα ξεδιπλώσουν οι μαθητές του φροντιστηρίου "Πρωτοπορία".

τεύχος 806
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":
Ελευθερία Μ. Κουμή

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

Σεμινάριο Τοπικής Ιστορίας

Σεμινάριο Τοπικής ιστορίας ξεκινά από την Τρίτη 27 Νοεμβρίου η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων με επιστήμονες - ιστορικούς, που θα προσφέρουν εθελοντικά τον χρόνο και τις γνώσεις τους. Το σεμινάριο θα πραγματοποιείται από τις 7 μ.μ. έως τις 9 μ.μ., και κάθε Τρίτη, στο χώρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων.

Σκοπός του σεμιναρίου είναι οι εκπαιδευόμενοι να έρθουν σε επαφή με την ιστορία και τον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία της πόλης μας.

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να δηλώσουν συμμετοχή εγκαίρως, καθώς θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας. Πληροφορίες: Προϊσταμένη, Βιβή Χουδαλάκη, τηλ. 2821 3 41662.

Αναλυτικά το πρόγραμμα:

•**Μινωική Κυδωνία:** Παρουσίαση της μακρόχρονης πορείας του σημαντικότερου προϊστορικού οικισμού της δυτικής Κρήτης μέσα από τα ανασκαφικά ευρήματα.

Συνάντηση: 1. Ευτυχία Πρωτοπαδάκη, Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων.

•**Η Κυδωνία στους ιστορικούς χρόνους:** Η αρχαία Κυδωνία από το 1150 π.Χ. έως τον 4ο αι. μ.Χ. Ανασύνθεση της αρχαίας πόλης με βάση τα αρχαιολογικά δεδομένα. Στοιχεία από τη λατρεία, την οικονομία, την καθημερινή ζωή και τον κόσμο του θανάτου, μέσα από τα ευρήματα και τις ανασκαφές. Συνάντηση: 1. Αγγελική Τσίγκου, Αρχαιολόγος, Εφο-

ρεία Αρχαιοτήτων Χανίων.

•**Τα Χανιά κατά τη Βυζαντινή Περίοδο και τη Βενετοκρατία:** Θα αναπτυχθεί το θέμα της ιστορίας της πόλης των Χανίων κατά τη Βυζαντινή περίοδο και την περίοδο της Βενετοκρατίας. Θα γίνει αναφορά στη σημασία της Κυδωνίας κατά τη Βυζαντινή περίοδο και την "επανίδρυσή" της με το όνομα πλέον Canea (Χανιά) το 1252 από τους Βενετούς. Η προσέγγιση θα γίνει μέσα από τις πληροφορίες των πηγών και τα σωζόμενα μνημειακά κατάλοιπα.

Συναντήσεις: 2. Μιχάλης Ανδριανάκης, Επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων.

•**Δημογραφικές ισορροπίες στην ύστερη οθωμανική και την αυτόνομη Κρήτη, από το 1821 έως την Ένωση.** Το Κρητικό ως διεθνές ζήτημα και τα ευρωπαϊκά στρατεύματα στην Κρήτη, 1878-1910. Συναντήσεις: 2 Δρ. Γιώργος Λιμαντζάκης, τουρκολόγος - ιστορικός.

•**Από την επανάσταση του 1866 μέχρι τη συμφωνία της Άγκυρας 1930.**

Γιατί απέτυχε η τριετής επανάσταση του 1866-1869; Η επανάσταση του 1878 και η Σύμβαση της Χαλέπας. Από την Κρητική Πολιτεία στην ανταλλαγή των πλη-

θυσμών ή των θρηνικών; Όροι συμφωνίας Βενιζέλου - Ινονού στην Άγκυρα το 1930.

Συναντήσεις: 2 Ευθύμης Λεκάκης, Νομικός, συγγραφέας, ιστορικός ερευνητής.

•**Από το τέλος των κυβερνήσεων Βενιζέλου μέχρι το τέλος του εμφυλίου πολέμου:** Πτυχές της Κρήτης στο μικροσκόπιο. Για την Κρήτη, όπως και για όλη την Ελλάδα, η περίοδος από την μεταξική δικτατορία και μέχρι το τέλος του εμφυλίου αποτέλεσε μία περίοδο ανατροπών και μετάβασης. Ταυτόχρονα, ήταν περίοδος έντονων εμπειριών για τους κατοίκους. Μία σκιαγράφιση αυτής της κοινωνίας σε μετάβαση θα γίνει σε σειρά δύο συναντήσεων.

Συναντήσεις: 2. Κατερίνα Αναγνωστάκη, υποψήφια Δρ. Ιστορίας.

•**Από τις μεσαιωνικές φόρμες στον κλασικισμό.** Πέντε αιώνες αρχιτεκτονικών εξελίξεων στα Χανιά. Σύνομη παρουσίαση των διαδοχικών αρχιτεκτονικών ρευμάτων, που επικράτησαν τους τελευταίους αιώνες στην περιοχή μας. Θα επιχειρηθεί ερμηνευτική προσέγγιση των εξωτερικών κι εσωτερικών διεργασιών, που δημιούργησαν το πολύμορφο κτισμένο περιβάλλον του τόπου μας και παρήγαγαν αρχιτεκτονικό έργο, που αντέχει στο χρόνο και οριοθετεί την πολιτιστική κληρονομιά των Χανίων. Μανώλης Μανούσακας, οπτικός, ιστορικός ερευνητής και συλλέκτης.

ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Παιδική παράσταση

Η θεατρική παράσταση "Ο Πρίγκιπας με τα κρίνα", βασισμένη στο ομώνυμο μυθιστόρημα για παιδιά της Ιφιγένειας Μαστρογιάννη, θα παρουσιαστεί στην Παιδική - Εφηβική Βιβλιοθήκη του Δημοτικού Κήπου, το Σάββατο 24 Νοεμβρίου, στις 11.30 π.μ.

Τη δασκευή επιμελήθηκε η φιλόλογος, Μαριλή Κορφιάτη, και τους ρόλους ενσαρκώνουν τα μέλη της Θεατρικής Ομάδας και μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Χωραφακίων.

Η παράσταση απευθύνεται σε παιδιά Δημοτικού Σχολείου και η είσοδος είναι ελεύθερη.

ΣΤΟ "ΕΛΛΗΝΙΣ"

"Παραμύθια για να σπάτε κέφι"

Η θεατρική ομάδα "Τόπι" έρχεται στα Χανιά με την παιδική παράσταση: "Παραμύθια για να σπάτε κέφι" σε κείμενα του Τζιάνι Ροντάρι, σήμερα Σάββατο 24 Νοεμβρίου στο Σινε Ελληνίς στις 12 το μεσημέρι και στις 4 μ.μ. Μαθήματα ζωής κι αισιοδοξίας μέσα από σύντομες, απλές και αστείες ιστορίες που ενεργοποιούν τη φαντασία.

Παίζουν οι ηθοποιοί: Εύη Κάρρα, Στέλιος Ξανθουδάκης, Μαρίνα Πανηγυράκη, Δημήτρης Πλειώνης.

ΗΡΘΕ ΤΟ ΝΕΟ
ΠΑΜΕΣΤΟΙΧΙΜΑ.GR

ΜΕ ΑΚΟΜΑ
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ

OPAP | 60 ΧΡΟΝΙΑ
Ζήσε το παιχνίδι

Κατεβάστε το από το
App Store

Διαβάσιμο σε
ΑΝΔΡΟΙΔ

**pame
STOIXIMA
.GR**

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Στα βήματα των πρωτοπόρων της ιδιωτικής ραδιοφωνίας

Αγαπήθηκαν για τις μουσικές τους, “στιγματίστηκαν” για τις φωνές, το δυναμισμό τους, τις γνώσεις τους μπροστά στα μικρόφωνα και στις κονσόλες. Ο Θοδωρής Ζουριδάκης, ο Γιώργος Βλαζάκης, η Μαρία Παπιδάκη, ο Στέλιος Παπατζανάκης ήταν από τους μουσικούς παραγωγούς που ξεκίνησαν το ιδιωτικό ραδιόφωνο στα Χανιά στα τέλη της δεκαετίας του '80. Καθένας με το δικό του στυλ, τις δικές του μουσικές, το ξεχωριστό ταπεραμέντο στα ερτζιανά. Μαζί αναπολούμε τα πρώτα χρόνια του ραδιοφώνου στα Χανιά αλλά και τη μετέπειτα πορεία του.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

ΕΛΕΝΗ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΖΟΥΡΙΔΑΚΗΣ - η φωνή

Μουσική με άποψη...

Αποτελεί ένα από τα... “σήματα κατατεθέντα” των ερτζιανών στα Χανιά για δεκαετίες. Με φωνή που μένει αξέχαστη στον ακροατή από την πρώτη φορά που θα τον ακούσει αλλά και με “βουνό” μουσικών γνώσεων. Μια εμπειρία πραγματική η ακρόαση των εκπομπών του Θοδωρή Ζουριδάκη. «Επαιζα ως dj σε διάφορα μαγαζιά τότε τη δεκαετία του '80. Μια μέρα μια γνωστή μου έφερε τον Δημήτρη Παππά που ήταν διευθυντής στο “Χανιά 100” και που αναζητούσε ανθρώπους που να ξέρουν μουσική. Ακουσε τι παίζω, μου πρότεινε να κάνω ένα “πλότο”, μια δοκιμή και μου λέει ότι “η φωνή σου είναι ραδιοφωνική Θοδωρή.” Και έτσι ξεκίνησα τον Μάιο του 1989, ένα Σάββατο απογευματάκι με μια εκπομπή με “μαύρη” μουσική. **Επειδή στην αρχή δεν μπορούσα να ψάχνω το κομμάτι και να εκφωνώ ταυτόχρονα, έφτιαχνα από πριν τα κείμενα, επέλεγα τα βινύλια και τα κομμάτια που θα έπαιζα. Έτσι ξεκίνησα...»**, θυμάται ο Θοδωρής. Αργότερα λύθηκε η γλώσσα και τα χέρια και ξεκίνησε καθημερινές εκπομπές, προσθέτοντας στο μουσικό του πρόγραμμα και ροκ και ηλεκτρονική μουσική.

Το ακροατήριο της εποχής τεράστιο και πολύ ενεργό. «Επικρατούσε πραγματικός χαμός, καθημερινά. Βροχή τα τηλέφωνα, κόσμος να έρχεται στο studio, είχαμε κάνει και ένα party στη Portocali όπου έγινε κυριολεκτικά κόλαση, έρχονταν στο σταθμό για συνεντεύξεις τραγουδιστές, ηθοποιοί. Στα καλά του πρώτα χρόνια ο “Χανιά 100” θεωρούνταν από τους καλύτερους επαγγελματικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς και αυτό μας το έλεγαν άνθρωποι που

έρχονταν στα Χανιά και άκουγαν τον σταθμό και δεν το πίστευαν ότι υπάρχει τέτοιος σταθμός εδώ. Είχαμε εκπομπές μπλουζ, heavy metal, έντεχνο, πιο λαϊκό και ρεμπέτικο ακόμα και κλασική μουσική τις Κυριακές. Τεράστια ποικιλία που πραγματικά έμαθε τον κόσμο μουσική. Δεν μπορώ να ξεχάσω τη “Νύχτα Μάγισσα” την εκπομπή του Κώστα Δήμου κάθε βράδυ με λαϊκή μουσική και ρεμπέτικα, στην οποία πραγματικά έπεφταν τα πιο πολλά τηλέφωνα! Πολύ μεγάλη ακροατικότητα. Φοβερή δουλειά γίνονταν και στις διαφημίσεις, πολύ έξυπνα “σποτάκια”. Είχε και μάχιμο ενημερωτικό πρόγραμμα Μ. Κονσολάκης, Γ. Ουντράκης, Μ. Μανταδάκη. Ήταν έντονη η πολιτική αντιπαράθεση της εποχής και φαινόταν πάρα πολύ στους ραδιοφωνικούς σταθμούς αλλά εμάς τους μουσικούς παραγωγούς δεν μας άγγιζε αυτό, αφού μας ενδιέφερε το ψυχαγωγικό κομμάτι» τονίζει.

POP IDOL

«Ήταν οι πρώτοι ραδιοφωνικοί παραγωγοί ένα είδος... τοπικών pop idol σε επίπεδο Χανίων», η επόμενη ερώτηση στον συνομιλητή μας... «Κοίτα να δεις επικρατούσε ένας χαμός με κοριτσοπαρέες, με το κοινό γενικά. Στο δικό μου “στυλ” δεν πήγαινε αυτό. Όμως οι παραγωγοί του “Χανιά 100” είχαν γίνει πολύ γνωστοί, αυτό ήταν γεγονός. Προσωπικά όταν ξεκίνησα σκεπτόμουν ότι θα έπαιζα για 1-2 χρόνια, δεν μπορούσα να διανοηθώ ότι θα συνεχίζω στο ραδιόφωνο τόσα χρόνια μετά και θα έχω φτιάξει ένα ακροατήριο που να με ακολουθεί πιστό. Είναι συγκλονιστικό να έρχονται σήμερα άνθρωποι μεγάλοι και να σου

Πίσω από το μικρόφωνο του “Χανιά 100” το 1989 ο Θοδωρής Ζουριδάκης.

λένε ότι “σε ακούω από τότε που διάβαζα για πανελλήνιες” ή να σου μιλάνε για τραγούδια, για κομμάτια που έπαιζες τότε» σημειώνει.

Το κλίμα της εποχής πολύ παρεϊστικό και πολύ συναδελφικό. «Δεν υπήρχε ανταγωνισμός μεταξύ μας, ούτε αντιπαράθεση, μόνο καλή διάθεση και πολύ όρεξη. Προσωπικά ήμουν πολύ πειραχτήρι για αυτό και φρόντιζαν όλοι όταν ήμουν στον σταθμό, να μην είμαι μέσα στο studio. **Θυμάμαι χαρακτηριστικά μια πλάκα που κάναμε στον Αλέξη Βρετό που έκανε το “Club 100” που του βάζαμε τους δίσκους στις 45 στροφές χωρίς να το καταλάβει και όταν πήγαινε να βάλει τραγούδι γινόταν χαμός. Δεν μπορώ να ξεχάσω μια πλάκα στον Μανώλη Κονσολάκη.** Θα εκφωνούσε το τελευταίο δελτίο της ημέρας στις 10 το βράδυ και εγώ έκανα την ηχοληψία γιατί ήταν στη μέση της εκπομπής μου (9-11). Κάθισε απέναντι μου και μόλις άρχισε να λέει τις ειδήσεις άρχισα να παίζω με μια σακούλα, να κάνω θόρυβο...κόμπιασε ο Μανώλης την ώρα

που διάβαζε το δελτίο, κόλλησε, παραλίγο να τον πιάσουν τα γέλια στον αέρα. Άλλη μια φορά πάλι έβαλα στοίχημα με τη Μαρία Μανταδάκη ότι θα την κάνω να γελάσει και το κατάφερα σε χρόνο ρεκόρ».

Ο Θοδωρής στεναχωρήθηκε όταν έκλεισε ο σταθμός στα 1994. «Θα υπήρχε ακόμα ο “Χανιά 100” αν δεν είχε ξεκινήσει το τηλεοπτικό του αδελφάκι το Mega Creta, τότε που χαντάκωσε τα οικονομικά» πιστεύει, παρόλα αυτά η ραδιοφωνική του πορεία συνεχίστηκε με τον Super Fm, τον MRB, τον D-Code σήμερα... «**Πώς βλέπω την κατάσταση σήμερα; Σίγουρα πολύ διαφορετική. Τώρα έχεις σχεδόν τα πάντα από τον υπολογιστή. Τότε έπρεπε να ψάξεις δισκοπωλεία, να μιλήσεις με εταιρείες να σου στείλουν τα promo τους. Εγώ συνεχίζω με την ίδια συνταγή.** Δεν είμαι υπέρ των playlist, των σταθμών μόνο με μουσική και χωρίς παραγωγούς, εκεί που χάνεται ο ανθρώπινος παράγοντας...».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΛΑΖΑΚΗΣ - μουσική εγκυκλοπαίδεια

Πρωτόγνωρη εμπειρία!

Από το 1988, μόνιμα πίσω από τις κονσόλες, δίπλα στα πικάπ, μια αληθινή μουσική εγκυκλοπαίδεια ο Γιώργος Βλαζάκης. Ξεκίνησε από τον “Χανιά 88,8”, πέρασε από πολλούς σταθμούς και τα τελευταία χρόνια εργάζεται μόνιμα ως ηχοληψτής στην EPA Χανίων και παράλληλα κάνει μουσικές εκπομπές κάθε Τετάρτη και Σάββατο (12 - 1 το μεσημέρι).

«Δεν ήμουν ποτέ “πειραχτής”. Ασχολήθηκα πρώτη φορά το 1988 με το “Χανιά 88,8” που λειτουργούσε τότε στο κέντρο των Χανίων, στη Γεφυροπλάστιγγα. Με είχε καλέσει ο Κώστας Μαρματάκης, ήξερε ότι ασχολούμαι με τη μουσική και με ρώτησε αν με ενδιέφερε να κάνω κάποιες ώρες εκπομπή στο σταθμό. **Εκεί βρήκα μια πολύ οργανωμένη κατάσταση, κανονικά προγράμματα, 24 ώρες το 24ωρο, το φαντάζεσαι; Ήταν μοναδική η**

κατάσταση που βιώναμε» θυμάται ο Γιώργος. Το συγκεκριμένο τότε ραδιόφωνο είχε τη φήμη ότι ήταν κοντά στην ΚΝΕ, καθώς οι δημιουργοί ήταν οργανωμένοι πολιτικά. Εμεινε στη ραδιοφωνική ιστορία ως μια πρώτη προσπάθεια να γίνει κάτι σοβαρό, εκτός των πειρατών.

Ρωτάμε τον Γιώργο για την ανταπόκριση του κόσμου. «Δεν μπορείς να φανταστείς τι γίνονταν! Το πρώτο πράγμα που σου έκανε εντύπωση ήταν η δίψα των Χανιωτών για μουσική, ενημερωτικές εκπομπές, για τα πάντα. **Θυμάται να κόβεται το ρεύμα και μέσα σε ελάχιστα δευτερόλεπτα να πέφτουν τα τηλέφωνα σαν βροχή. “Τι έγινε;”, “γιατί σταματήσατε;”, “πότε ξεκινάτε;”. Μιλάμε για πραγματικό χάος, πώρωση!** Το κρατικό ραδιόφωνο ήταν τότε και τώρα ένα σοβαρό ραδιόφωνο που δεν ανοίγεται εύκολα ώστε να συμμετέχουν σε αυτό οι ακροατές. Αντίθετα στους ραδιοφωνικούς σταθμούς που ξεκινούσαν, τότε βασικός στόχος ήταν έλθει ο ακροατής... μέσα στο σταθμό, να κάνει αφιερώσεις, να τηλεφωνήσει σε διαγωνισμούς, να έχει ενεργή συμμετοχή».

Από τα πρώτα βήματά του πίσω από τις κονσόλες, ο Γιώργος Βλαζάκης συνεχίζει να επιμένει ραδιοφωνικά.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΙΔΑΚΗ - *feeling*

Μουσική με άποψη...

Η Μαρία Παπιδάκη έζησε την γέννηση της ιδιωτικής ραδιοφωνίας από τις πρώτες μέρες της στα Χανιά. Μαθήτριά ακόμα τότε αποφάσισε να πάρει μέρος σε κάποια δοκιμαστικά που έκανε ο "Χανιά 100" και την αμέσως επόμενη ημέρα βρέθηκε από τα σχολικά θρανία στις ραδιοφωνικές κονσόλες!

«Ήμουν καλή μαθήτριά, πήγαινα Κλασικό Λύκειο και πίστευα ότι το έχω!», θυμάται και τονίζει ότι όταν ξεκίνησε το 1989 ήταν από τα πρώτα στελέχη του ιδιωτικού ραδιοφώνου στα Χανιά.

«Το κλίμα ήταν απίστευτο! Κασέτες, στούντιο με φοβερή θέα στον 5ο, κι ένα ασύλληπτο feeling που δεν συγκρίνεται με τίποτα από όσα έχω κάνει πιο μετά!», σημειώνει η Μαρία.

«Τα Χανιά τότε ήταν πολύ μπροστά και στη μουσική. Παί-

ζαμε μουσικές που ήταν εντελώς update με την αθηναϊκή σκηνή!», αναφέρει και προσθέτει ότι η απήκηση που είχε ο σταθμός ήταν τεράστια: **«Θυμάμαι είχαν μετρήσει 80% ακροαματικότητα, είχαμε χορηγό την Coca - Cola κ.λπ. Ήταν talk of the town το ραδιόφωνο εκείνη την εποχή και όλα όσα γίνονταν είχαν μεγάλη δύναμη!».**

Πώς όμως ήταν το τοπίο του ραδιοφώνου εκείνη την εποχή; «Υπήρχε η κρατική ραδιοφωνία που ήταν εντελώς αποστειρωμένη και βγήκαμε εμείς δυνατά με άλλο αέρα. Η αλήθεια είναι πάντως ότι εκείνη την εποχή οι ευκαιρίες σου δίνονταν πολύ πιο απλόχερα από ό,τι σήμερα. Τότε μετρούσες εσύ, κι αν άξιζες έμενες!».

Ο νέος "αέρας" που μπήκε στα ραδιοκύματα παρέσυρε μαζί του κι ένα ενθουσιώδες

κοινό: «Θυμάμαι χτυπούσαν τα τηλέφωνα ασταμάτητα, ερχόταν κόσμος στο στούντιο να παρακολουθήσουν την εκπομπή, εγώ ως μαθήτριά είχα support group από συμμαθητές μου κ.λπ. Μάλιστα, έχω ακροατές από τότε μέχρι σήμερα. Ήταν μαγικό το κλίμα και δεν συγκρίνεται με τίποτα με το σημερινό».

Η "ατάκα" που σφράγισε εκείνη την εποχή στο ραδιόφωνο που ξεκίνησε η Μαρία ήταν **«Τα μάτια σας 14 τα αυτιά σας 100»**. «Ήταν μια εποχή, πριν τα '90s, που όλα ήταν καινούργια. Στα μιντιακά πράγματα άλλαζαν οι καταστάσεις διαρκώς και ένωθες πρωτοπόρος αλλά και ότι σε παρέσερνε κι εσένα όλο αυτό», λέει η Μαρία ενώ όταν της ζητάμε μια σύγκριση με το σήμερα αναφέρει: «Σήμερα τα πράγματα είναι πιο εύκολα και νομίζω ότι έχει χαθεί η μαγεία.

Τότε ήταν πιο δύσκολο να βρεις καλή μουσική. Θυμάμαι πήγαινα στο δισκάδικο το "Λα - Σι - Ντο" για να κάνω catch up τις μουσικές γνώσεις μου. Να δω τι μουσικές βγαίνουν, τα διαφορετικά είδη κ.λπ. Ετσι έμαθα και άρχισα μετά να βγάζω τις δικές μου συλλογές στα Χανιά, σε κασέτα πάντα, τις οποίες πούλαγα! Σήμερα είναι πάλι τελείως διαφορετικά λόγω των social αφού τότε μόνο σε άκουγαν. Δεν ήξεραν αν είσαι ωραία ή δεν είσαι, πόσο χρονών είσαι ή τι κάνεις».

Το "μικρόβιο" του ραδιοφώνου το κόλλησε από τότε η Μαρία και συνέχισε όλα τα επόμενα χρόνια να αναπνέει για την ατμόσφαιρα του στούντιο: «Ναρκοτικό, η απόλυτη εξάρτηση! Όσα χρόνια και να περάσουν το ίδιο άγχος,

καρδιοχτύπι... σαρδάμ και ατελείωτες ώρες».

Κλείνοντας τη ζήτησαμε να

βάλει ένα τίτλο σε εκείνα τα πρώτα χρόνια του ραδιοφώνου: «Αθωότητα!».

Από αριστερά οι Γιώργος Ουντράκης, Μαρία Βαρδάκη, Αλέξης Βρεττός και Σήφης Κουκιανάκης... Κάτω οι Μανώλης Κονσολάκης και Μαρία Παπιδάκη.

Η Μαρία με τον Τσαουσούπουλο.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Τα πρώτα χρόνια πολλά και τα ευτράπελα. «Επειδή όλοι δίναμε τη φωνή μας και για τα διαφημιστικά, συνέβαινε π.χ. να έπαιζε μια διαφήμιση που να είχε τη φωνή μου. Έπαιρνε ο ακροατής τηλέφωνο και ζητούσε τον Γιώργο το Βλαζάκη. Του έλεγαν ότι δεν έχει εκπομπή. "Μα τώρα τον ακούω" να λέει αυτός και να προσπαθούν να του εξηγήσουν ότι δεν είναι ζωντανό αυτό που ακούγεται, είναι ηχογραφημένο... Επίσης το κλασικό ήταν να παίζεις ροκ, να σε καλεί κάποιος και να σου λέει "μπορώ να ακούσω ένα τραγούδι;". Να τους λες, πες μου να δω αν το έχω και να σου λέει... "Καζαντζίδη". Αντε να του εξηγήσεις τώρα πως η εκπομπή έχει μια συγκεκριμένη φυσιογνωμία, δεν παίζει λαϊκά...» λέει ο Γιώργος.

Το επόμενο ραδιοφωνικό πόστο του ήταν ο "Κρήτη Fm", από τους πρώτους οργανωμένους σταθμούς της εποχής και αυτός. **«Θυμάμαι χαρακτηριστικά κάποιες εκδηλώσεις που είχε κάνει ο "Κρήτη Fm" στους Αγ. Αποστόλους. Δεν ξέρω αν έχει**

ξαναγίνει τέτοιο πράγμα, μιλάμε για χιλιάδες κόσμο, δεν υπήρχε εκδήλωση προεκλογική ομιλία, γήπεδο που να μαζεύει τόσες χιλιάδες άτομα. Ήταν κάτι πρωτόγνωρο» σημειώνει.

Όσο για το τοπικό ραδιόφωνο σήμερα ο Γιώργος λέει ειλικρινά πως δεν παρακολουθεί τόσο πολύ την κατάσταση. «Σε γενικές γραμμές αυτό που θέλεις το βρίσκεις αν και το ότι οι περισσότεροι σταθμοί βασίζονται στα playlist των ηλεκτρονικών υπολογιστών δεν μου αρέσει καθόλου. Είναι πολύ απρόσωπο. Όταν ακούω κάτι, θέλω να μαθαίνω πότε βγήκε το τραγούδι, σε ποιο δίσκο ήταν, κάτι για την ιστορία του καλλιτέχνη. Το ραδιόφωνο για μένα πρέπει να σου δίνει γνώσεις και πληροφορίες. **Διαφορετικά φτιάχνεις μια λίστα με τα αγαπημένα σου κομμάτια στο γουότς απ και τα ακούς όπως θέλεις και όποτε θέλεις. Σε γενικές γραμμές είμαι υπέρ του επιμορφωτικού ραδιοφώνου και της τηλεόρασης.** Θέλω τα μέσα να δίνουν περισσότερα πράγματα για τις τέχνες, την ποίηση, τη λογοτεχνία...».

simple-city®

Παρασκευή 23 Νοεμβρίου

Σάββατο 24 Νοεμβρίου

BLACK FRIDAY

σε όλα μας τα προϊόντα!

-20%

Εξαιρούνται όσα προϊόντα είναι ήδη σε προσφορά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΠΑΤΖΑΝΑΚΗΣ - Σφηνάκια με δόσεις

Ήταν η εποχή των ερτζιανών

Μέρες ραδιοφώνου το 1991 στον "Χανιά 100" και την εκπομπή "Σφηνάκια με δόσεις", θυμάται ο Στέλιος Παπατζανάκης, ένας από τους πλέον δημοφιλείς ραδιοφωνικούς παραγωγούς εκείνης της εποχής. Η εκπομπή άφησε το δικό της αποτύπωμα στα πρώτα χρόνια του ιδιωτικού ραδιοφώνου στα Χανιά καθώς ξεχώριζε για την ενημερωμένη ελληνική μουσική, τα μεγάλα event, τις πρώτες κυκλοφορίες και τις συνεντεύξεις με γνωστούς καλλιτέχνες όπως Δ. Μητροπάνος, Β. Παπακωνσταντίνου, Σ. Ρουβάς, Μ. Ρακιντζής, Θ. Καλλίρης, Χ. Δάντης κ.ά.

Το 2004 σταμάτησε το ραδιόφωνο και ασχολείται ως ελεύθερος επαγγελματίας σε άλλον τομέα ωστόσο σήμερα θυμάται εκείνα τα χρόνια με νοσταλγία: «με το που τέλειωσα τον Στρατό, και αφού βέβαια είχα ασχοληθεί νωρίτερα ως ραδιοερασιτέχνης - "πειρατής", μου έγινε πρόταση από τον Χανιά 100, από τον υπεύθυνο του σταθμού Δ. Παππά να κάνω ένα δοκιμαστικό. Το δοκιμαστικό άρεσε, ξεκίνησα και τελικά έμεινα μέχρι το 1994 που ο Χανιά 100 έκλεισε και έπειτα συνεχίστηκε στον Max fm μέχρι το 2004.

Η εκπομπή μου "Τα σφηνάκια με δόσεις" ήταν στον αέρα κάθε απόγευμα από τις 5 έως τις 6.30, μετά τη Μαρία Παπιδάκη. Επαιζα καινούργιες κυκλοφορίες από την ελληνική pop δισκογραφία και πολύ λίγα ξένα τραγούδια. Η εκπομπή πρόσφερε πολλή μουσική, ενημέρωση γύρω από τη μουσική αλλά αυτό που είχε πολύ μεγάλη επιτυχία ήταν η «ημέρα των ακροατών». Δηλαδή μία φορά την εβδομάδα μπορούσαν να έρχονται μετά από κλήρωση στην εκπομπή 2 ακροατές και να παρουσιάζουμε μαζί το top 15 των ακροατών που το ψήφιζαν καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας. Ήταν έτσι πιο άμεση η επικοινωνία με τον κόσμο, τότε. Ήταν πολύ ωραίες εποχές, περνούσαμε πολύ καλά, δεν το βλέπαμε σαν δουλειά, τα λεφτά ήταν καλά...».

ΣΤΙΓΜΕΣ ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ

«Πολλοί καλλιτέχνες είχαν περάσει από το στούντιο για να προβάλλουν τις δουλειές τους: Μητροπάνος, Παπακωνσταντίνου, Ρακιντζής, Καλλίρης, όλοι οι καλλιτέχνες της ελληνικής μουσικής, λαϊκής και pop.

Θυμάμαι το 1992 είχε πρωτοβγάλε ο Χρήστος Δάντης τον πρώτο του δίσκο και θα έδινε συναυλία στον Απόλλωνα (σημερινό Πλαίσιο) και είχε έρθει να μιλήσουμε στον σταθμό. Τότε ήταν στο... πικ του ως καλλιτέχνης και γινόταν τέτοιος χαμός που από την προσέλευση του κόσμου, έκλεισε η κυκλοφορία στον δρόμο κάτω

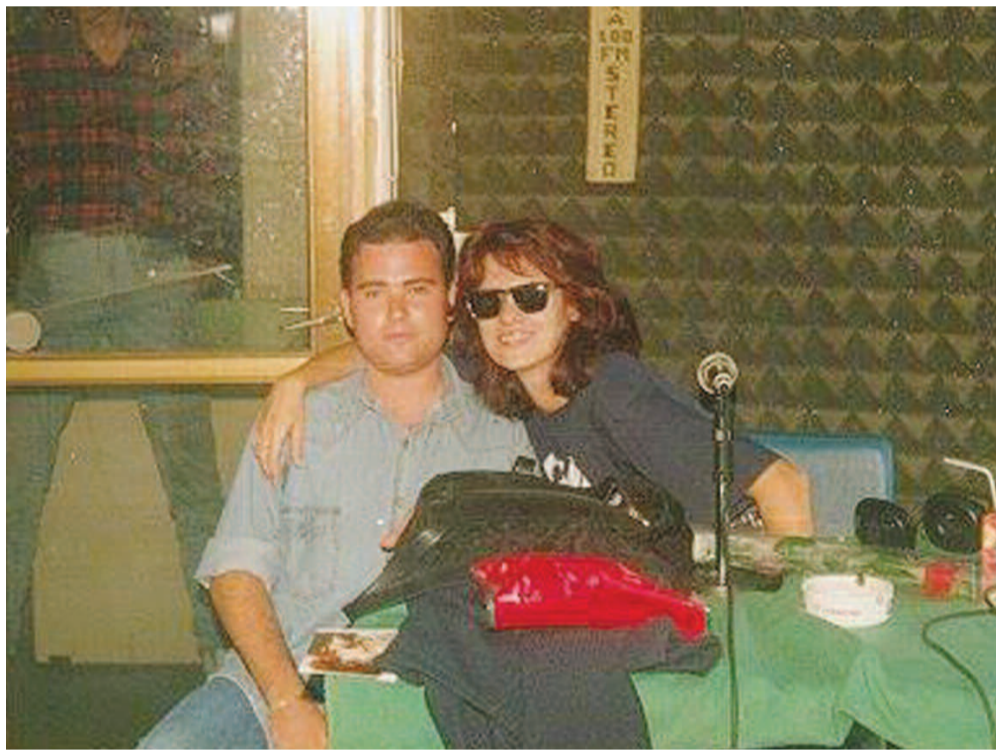

(Από αριστερά) Ο Χρήστος Δάντης, ο Θάνος Καλλίρης και η Πωλίνα είναι κάποιοι από τους καλλιτέχνες προσκεκλημένους στην εκπομπή του Στέλιου Παπατζανάκη "Σφηνάκια με δόσεις".

από τον Χανιά 100 και ανέβηκε η Τροχαία για να μας ζητήσουν να κάνουμε κάτι...».

«Με τον Μιχάλη Ρακιντζή που εκείνη την εποχή ήταν αρραβωνιασμένος με μία Χανιώτισσα και ερχόταν συχνά στα Χανιά με το ελικόπτερό του, είχαμε πολύ καλές σχέσεις. Εκτός του ότι έγραφε πολύ μεγάλες επιτυχίες της εποχής ήταν και τρομερός πιλότος. Όταν είχε βγάλει καινούργιο δίσκο είχαμε συμφωνήσει να κάνουμε μια προώθησή του και του είχα προτείνει μετά από κλήρωση, 10 ακροατές της εκπομπής να πετάξουν μαζί του μέσα στο ελικόπτερο του, πάνω από τα Χανιά, το οποίο θα απογειώνονταν από το Εθνικό Στάδιο Χανίων. Όμως την τελευταία στιγμή η τότε διοίκηση του σταδίου "στράβωσε" και δεν μας παραχώρησε τον χώρο. Τελικά βρήκαμε τον αύλειο χώρο του Ιδρύματος Ανηλίκων στο "Κρι Κρι" στον Κουμπέ, όπου αφού πήραμε άδεια προσεγώθηκε εκεί το ελικόπτερο του Ρακιντζή, επιβίβαστηκαν οι νικητές και ακολούθησε η βόλτα στον ουρανό των Χανίων με τους ακροατές αλλά και από τα γύρω λύκεια της περιοχής. Ήταν μια συγκλονιστική εμπειρία...

«Μια πρωταπριλιά, είχα πει ψέματα ότι θα έχω καλεσμένο τον Σάκη Ρουβά που θα βρισκόταν στα Χανιά για ένα γύρισμα στην Αγ. Μαρίνα. Και επειδή τον είχα και παλιότερα προσκεκλημένο

στην εκπομπή, έγινε πιστευτό! Συγκεντρώθηκε πάρα πολύς κόσμος, κυρίως θαυμάστριες του Ρουβά αλλά το πράγμα άρχισε να ξεφεύγει από την κανονικότητα γιατί δεν είχα υπολογίσει ότι το ψέμα εξαγρίωσε κάποιες φανατικές θαυμάστριες. Ευτυχώς, έπειτα από συνεννόηση μαζί του, ο Ρουβάς βγήκε τηλεφωνικά στον αέρα «ευχήθηκε καλή Πρωταπριλιά και μοιράσαμε δώρα, μπλουζάκια, cd και έτσι κάπως τα πνεύματα ηρέμισαν...».

Ήταν η εποχή του ραδιοφώνου, ήταν ένας τρόπος ψυχαγωγίας μας λέει και προσθέτει: όλος ο κόσμος άκουγε ραδιόφωνο, θυμάμαι ότι έκανα μόλις 4 μήνες εκπομπή στον Χανιά 100 και είχα πάει σε μια τράπεζα αλλά δεν κρατούσα την ταυτότητα μου. Μόλις άκουσαν τη φωνή μου με αναγνώρισαν και έτσι συνέχισα τη συναλλαγή που ήθελα να κάνω!

Όμως ακόμη και σήμερα ενώ έχουν περάσει τόσο πολλά χρόνια από τότε, όταν με ακούνε κάποιοι άνθρωποι να τους μιλάω, μου λένε: «κάποτε σε άκουγα στο ραδιόφωνο». Κι έτσι αισθάνομαι ότι ίσως άφησα κι εγώ ένα μικρό απο-

τύπωμα και για μένα αυτό είναι μια ικανοποίηση, από τη φοβερή εποχή που ζήσαμε τότε. Γιατί δεν ήταν μόνο οι εποχές, είχαμε δέσει και σαν ομάδα καθώς στο Χανιά 100 δούλευαν πολύ μεγάλα ονόματα της εποχής και το το ότι έκλεισε αυτός ο σταθμός είναι κάτι το ασυγχώρητο. Ίσως εάν δεν έκλεινε, να ήταν και διαφορετικό το ραδιοφωνικό τοπίο...

Εκείνη την εποχή, οι ραδιοφωνικοί παραγωγοί έκλεβαν τις εντυπώσεις και το ενδιαφέρον του γυναικείου πληθυσμού! Ρωτάμε τον Στ. Παπατζανάκη εάν θυμάται κάποιο ιδιαίτερο περιστατικό και μας απαντά αστεειυόμενος «ναι, αλλά που δεν μπορώ να πω!». Τι του λείπει από εκείνη την εποχή; «η ξεγνοιασιά, το πόσο καλά περνούσαμε... εγώ ποτέ δεν αισθάνθηκα ότι κάνω μια εργασία ενώ αμοιβόμουνά πάρα πολύ καλά. Αν έβαζα έναν τίτλο σε αυτά τα χρόνια θα έλεγα: Περασμένα αλλά όχι ξεχασμένα».

«Ωραίες στιγμές, ωραίες εποχές, ωραίες εμπειρίες, αν θα ξανάρθουν λίγο δύσκολο μου φαίνεται, όμως μακάρι να γίνει αυτό», λέει, κλείνοντας την κουβέντα μας.

1st Chania Business Forum
«Η επόμενη μέρα στην ελληνική επιχειρηματικότητα...»
25 Νοεμβρίου 2018

Το Επιμελητήριο Χανίων σας προσκαλεί στο πρώτο Επιχειρηματικό φόρουμ που διοργανώνει με διακεκριμένους ομιλητές, την Κυριακή 25 Νοεμβρίου στις 10 π.μ. στον πολυχώρο «Μ. Θεοδωράκης» στο Παλιό Λιμάνι. Θέμα: «Η επόμενη ημέρα της ελληνικής επιχειρηματικότητας»
Συνδιοργάνωση: Περιφέρεια Κρήτης, Δήμος Χανίων, Χρυσός χορηγός: ANEK LINES.

Η παρουσία σας θα μας τιμήσει ιδιαίτερα.

Ο πρόεδρος του EBEX
Αντώνης Ροκάκης

Οι **διαδρομές** στο internet

www.haniotika-nea.gr

παιδότοπος

11ο ΝΗΠ. ΧΑΝΙΩΝ - 11ο ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Συνεργασίας εγκώμιο και αποτελέσματα...

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
"Συνεργασίας εγκώμιο και αποτελέσματα", ο τίτλος του σημερινού Παιδότοπου, που φιλοξενεί ένα κείμενο των Νηπιαγωγών του 11ου Νηπιαγωγείου Χανίων με θέμα "Το προσφυγικό ζήτημα ως σχέδιο eTwinning στο 11ο Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Χανίων", διανθισμένο με σχετικές φωτογραφίες. Μια δράση, που προάγει τη συνεργασία των σχολείων στην Ευρώπη, μέσω της

χρήσης των Τεχνολογιών, Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.), παρέχοντας υποστήριξη, εργασία και υπηρεσίες για σχολεία, είναι το eTwinning. Ένα "εμείς", δηλαδή, στο οποίο συμμετέχουν δάσκαλοι και μαθητές από διάφορα και διαφορετικά σχολεία από διάφορες χώρες. Στο πλαίσιο αυτού του "εμείς" συνεργάστηκαν και τα νηπιάκια του 11ου Νηπιαγωγείου Χανίων με τα παιδιά των Ε2 και Στ2 τάξεων (δάσκαλοί τους ο

Στέλιος Χόμπης και ο Γιώργος Κανδαράκης, αντίστοιχα) του 11ου Δημ. Σχ. Χανίων. Ήταν σίγουρα μια όμορφη εμπειρία, τόσο για τους (τις) δασκάλους (-ες) όσο και για τα παιδιά. «Μάς ενδιέφερε το ταξίδι, η διαδρομή και όχι τα βραβεία, που ωστόσο ήρθαν και είναι καλοδεχούμενα», μού είπε εκ μέρους και της διευθύντριας του Νηπιαγωγείου Μαρίας Σκορδίλη, η διευθύντρια του Δημοτικού Σχολείου Μαρία Κληματσάκη. «Χάρη που

δε λογίζεται, μηδέ μισθό δεν είναι», της απάντησα, χρησιμοποιώντας μια παλιά κρητική παροιμία.

Από καρδιάς τα συγχαρητήριά μου και σ' αυτές και, βέβαια, σε όλες τις άλλες δασκάλες της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, που διακρίθηκαν για ανάλογες προσπάθειες.

Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος

Το προσφυγικό ζήτημα ως σχέδιο eTwinning στο 11ο Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Χανίων

Η κρίση των προσφύγων είναι μια από τις κύριες προκλήσεις της εποχής μας. Εμείς, ως πολίτες του Δυτικού Κόσμου, αντιμετωπίζουμε την πολυπολιτισμικότητα των σύγχρονων κοινωνιών λόγω της εισροής μεταναστών, προσφύγων και επαναπατριζομένων.

Την πολυπολιτισμικότητα του σχολικού χώρου και την ανάγκη διαχείρισης της νέας αναδυόμενης πραγματικότητας. Την αναβίωση των ρατσιστικών και εθνικιστικών κινημάτων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Ως εκπαιδευτικοί σχεδιάσαμε αυτό το πρόγραμμα προκειμένου να υποστηριχθούν οι μαθητές μας να βιώσουν την ενσυναίσθηση, να αποδέχονται την διαφορετικότητα και να συνειδητοποιήσουν ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι και επομένως όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στα κοινωνικά αγαθά και τέλος να συνειδητοποιήσουν το νόημα και την αξία του εθελοντισμού ως μορφή έκφρασης της κοινωνικής αλληλεγγύης και ένταξης.

Όλοι οι εταίροί μας από την Ελλάδα, την Ιταλία και την Τουρκία, έλαβαν μέρος σε όλες τις φάσεις του έργου. Εργαστήκαμε συνεργατικά μία ή δύο φορές την εβδομάδα και οι τηλεδιάσκεψεις skype λειτουργούσαν ως διαμορφωτικές αξιολογήσεις για να ελέγξουν τις εκπαιδευτικές μας στρατηγικές, ιδέες και πράξεις. Επιδιώξαμε οι ομάδες διαφορετικών χωρών να εργαστούν από κοινού. Οι μαθητές μας είχαν ενεργό ρόλο σε κάθε στιγμή του έργου.

Για το σχέδιο "A new friend in our doorsteps- The refugee" συνεργαστήκαμε πέντε σχολεία το σχολικό έτος 2017-2018 για έξι μήνες (Ιαν.- Ιούν. 2018). Τρία από την Ελλάδα, το 11ο Νηπιαγωγείο Χανίων που είναι και ιδρυτής του έργου, το 11ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων και το 4ο Δημοτικό Σχολείο Πετρούπολης. Συνιδρυτής του έργου είναι το Istituto

Comprensivo III di Anzio, Ιταλικό Δημοτικό Σχολείο στο Άντζιο και εταίρος το Farabi Ilkokuulu από την Τούζλα της Κωνσταντινούπολης. Όλα τα σχολεία έχουν συνεργαστεί με επιτυχία στο παρελθόν. Η επιλογή του θέματος υπήρξε συναπόφαση όλων των σχολείων, αναγνωρίζοντας την έκταση και τη σημαντικότητά του. Για την υλοποίηση του σχεδίου χρησιμοποιήσαμε σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους

όπως της βιωματικής διδασκαλίας, της προσομοίωσης (παράσταση κουκλοθεάτρου από ομάδα της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Κρήτης και Τζακώστα), της υπόδυσης ρόλου/δραματοποίησης (δραστηριότητες μετά την παράσταση), του καταιγισμού ιδεών (στη φάση σχεδιασμού του έργου), της συνέντευξης (από προσφυγάκι και από εκπρόσωπο της UNHCR), της εργασίας σε ομάδες

(διαμορφώνοντας τις ερωτήσεις των συνεντεύξεων) και της χρήσης Τ.Π.Ε. με πολλά εκπαιδευτικά εργαλεία web 2.0.

Αν και σε δύο σχολεία, στο 11ο Νηπιαγωγείο Χανίων και στο Istituto Comprensivo III di Anzio ενεπλάκησαν μαθητές- νήπια 4-7 ετών, όλοι οι μαθητές μας συμμετείχαν ενεργά στη μάθηση. Ανακάλυψαν μόνοι τους ένα μεγάλο μέρος της γνώσης αφού εφαρμόστηκε η μέθοδος της βιωματικής μάθησης με τη υποστήριξη στην περίπτωση μας του Πανεπιστημίου Κρήτης, που

προκάλεσε νέα βιώματα στα νηπιά μας. Το σχέδιο ενθάρρυνε την ενεργό συμμετοχή, την έρευνα, την ανακάλυψη (συνέντευξη από πρόσφυγα και εκπρόσωπο UNHCR). Αναζητήσε και δημιούργησε νόημα στα παιδιά κι όχι απομνημόνευση (π.χ. δικαιώματα παιδιών), κινητοποίησε διανοητικά και συναισθηματικά κάθε μαθητή καθώς η μάθηση βασίζεται στη σχέση και την αλληλεπίδραση της γνώσης και των συναισθηματικών διεργασιών (ιδιαίτερα με τις βιωματικές δράσεις που η καθηγήτρια κα Τζακώστα με την ομάδα της υλοποίησε). Και το πιο βασικό, υποστήριξε το μαθητή να αντιληφθεί το ρόλο των κοινωνικών, οικονομικών ιστορικών, πολιτιστικών παραγόντων στη διαμόρφωση του κοινωνικού γίνεσθαι και να συνειδητοποιήσει τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικές συνιστώσες συναντούν την προσωπική τους ιστορία όταν συνειδητοποιήσαν ότι η προσφυγιά δεν είναι ένα νέο φαινόμενο και πολλά από αυτά έχουν καταγωγή πρόσφυγα (Postle, 1993 Δεδούλη, 2001).

Την Ημέρα Εορτασμού της Ευρώπης σε τηλεδιάσκεψη μέσω Skype ανταλλάξαμε ευχές μεταξύ μας, παρουσιάσαμε τις ζωγραφίες μας και στη συνέχεια όλοι μαζί εργαστήκαμε από κοινού στο συνεργατικό εργαλείο flockdraw.com, <http://flockdraw.com/gallery/view/2409058> ζωγραφίζοντας μνημεία

της πολιτιστικής μας κληρονομιάς καθώς το έτος είναι αφιερωμένο σε αυτήν (<https://twinspace.etwinning.net/49829/pages/page/393687>). Το έργο ολοκληρώθηκε με τη συμμετοχή όλων των σχολείων στη δημιουργία ενός κόμικ, στο συνεργατικό εργαλείο flipsnack.com. Το κόμικ σχεδιάστηκε από το 11ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων και τα υπόλοιπα σχολεία συμμετείχαμε ζωγραφίζοντας τη σελίδα μας και γράφοντας το κομμάτι της ιστορίας που μας αναλογούσε (<https://www.flipsnack.com/mascor/a-refugee-s-story.html>)

Το έργο ολοκληρώθηκε με τηλεδιάσκεψη λήξης και αξιολόγησης του.

Για το έργο αυτό η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης μας βράβευσε με τέσσερις Εθνικές Ετικέτες Ποιότητας και η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης στις Βρυξέλες με τέσσερις Ευρωπαϊκές Ετικέτες Ποιότητας αναφέροντας μας: Συγχαρητήρια! Το σχολείο σας βραβεύθηκε με την Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας για την τελειότητα της εργασίας σας στο έργο eTwinning "A new friend in our doorsteps- the refugee". Αυτό σημαίνει πως η εργασία σας, η εργασία των μαθητών και του σχολείου σας έχει αναγνωρισθεί στο υψηλότερο Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Προχωράμε τώρα για νέο βραβείο, αυτό των Ευρωπαϊκών βραβείων eTwinning και της διάκρισης των σχολείων μας ως eTwinning schools.

Οι νηπιαγωγοί
Μαρία Σκορδίλη, Ελένη Βλψοίδη,
Μαρία Φωτάκη

Σύμφωνα με τη σελίδα του facebook Etwinning Δυτικής Κρήτης, πανευρωπαϊκή ετικέτα ποιότητας πήραν το 11ο Νηπιαγωγείο, το 11ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων με την κα Κληματσάκη Μ., το 14ο Νηπιαγωγείο Χανίων με την κα Παρταλά Δ., το Δημοτικό Σχολείο Ναυστάθμου με την κυρία Λαδά Στ. και έξι ευρωπαϊκές ετικέτες ποιότητας, το Δημοτικό Σχολείο Μάλεμε με την κυρία Λιβιάκη Α. και το Γυμνάσιο Κουνουπιδανών με την κα Θεοκάρη Αση.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *ZEA mays* (Ζέα η μαΐς). Ανήκει στην οικογένεια των Αγρωστοειδών και στη χώρα μας το συναντούμε με τις ονομασίες καλαμπόκι, αραποσίτι, αραπόσταρο, κούκλα, μπαρμπάροσταρο, στίχρος, μισέρι.

Αραβόσιτος

Κατάγεται από τη νότιο και κεντρική Αμερική. Καλλιεργείται σε όλο τον κόσμο, σε πολλές ποικιλίες και υβρίδια, σαν φυτό διατροφής και κτηνοτροφής. Η άγρια μορφή του, που κατάγεται από την τροπική Αμερική, σήμερα δεν είναι πιο γνωστή.

Το καλαμπόκι έχει φύλλα σπαθοειδή, μεγάλα, κορμό που φτάνει τα δύο μέτρα, άνθη σε φούντα και ρίζα επιπόλαιη. Τα αρσενικά άνθη σχηματίζουν ταξιανθία φόβη (φούντα) και τα θηλυκά σχηματίζουν σπάδικα που καλύπτεται από σκληρά και πλατιά φύλλα. Και τα δύο είδη μπορούν να βρίσκονται στο ίδιο φυτό και επικονιάζονται με τον αέρα. Ο σπάδικας αυτός με τους καρπούς λέγεται κοινά κούκλα ή ρόκα και οι κλωστές που περιέχονται μέσα, αποκαλούνται με διάφορα ονόματα όπως στίγματα, στύλοι, κοινά μουστάκια ή μαλλιά του καλαμποκιού.

Ιστορικά στοιχεία

Ο Αραβόσιτος ήταν άγνωστος στους αρχαίους Έλληνες. Είναι ιθαγενές της Αμερικής. Στην Ευρώπη το εισήγαγαν οι Ισπανοί μετά την ανακάλυψη της Αμερικής γύρω στα 1552.

Στο Μεξικό έχουν βρεθεί απολιθώματα γυρεοκόκκων του, ηλικίας 80.000 ετών. Οι πολιτισμοί των Αζτέκων και των Ίνκας σπρήχτηκαν στην καλλιέργεια του. Από καλαμποκάλευρο φτιάχνεται η γνωστή «μπομποτά» και άλλα αρτοποιήματα, όπως η πολέντα των Ιταλών, η μαμαλίγκα των Ρουμάνων, η ριμότ των Γάλλων, το τσιρότσι των Μεξικάνων. Οι λαοί που χρησιμοποιούν αποκλειστικά ως τροφή το καλαμπόκι, πάσχουν από πελάγρα, μια πάθηση του δέρματος που οφείλεται σε έλλειψη βιταμίνης (νιασίνης).

Στο Περού, οι ιθαγενείς χρησιμοποιούν τους στύλους του καλαμποκιού ως παραισθησιογόνο. Τους καίνε και εισπνέουν τους ατμούς οι οποίοι τους προκαλούν μια ψυχική διέγερση που φτάνει μέχρι το παραλήρημα.

Στην Κρήτη το φυτό το αποκαλούσαν Ξενικό ή Ξενικόσταρο. Το φύτευαν την εποχή των κηπικών για να το συλλέγουν τον δεκαπενταύγουστο. Δεν το χρησιμοποιούσαν για αλεύρι. Στην Κρήτη το ψωμί το έκαναν από κριθάρι, σιτάρι ή μιγαδερό και το πολύ πολύ τριομίγαδο (ανάμικτο με βρώμη). Οι Τουρκοκρητικοί το ονόμαζαν ξενικό κοκορόζι. Τον κυλό των ξεξικόμαλλων τον έπιναν ως διουρητικό, στη στραγγουριά και την κατσίβερη (ιλαρά). Πλέ-

νοντας τα μαλλιά με αυτό ξάνθαιναν. Με τα μεμβρανώδη περιβλήματα, γέμιζαν στρωματάκια για τις κούνιες των βρεφών. Τις φούντες μετά το δέσιμο του ξενικού τις έκοβαν και τις έδιναν στα αιγοπρόβατα. Τους κόκκους του ξενικού τους καθούριζαν και τους έπιναν σαν καφέ για την υπέρταση. Κατά την παράδοση, το ξενικό πήρε τα μαλλιά του από μια κοπέλα, που πεθαίνοντας είπε: «...εσύ το ξενικόσταρο έπαρε τα μαλλιά μου/ να μην τα πάρει θηλυκό κι έχει τα βάσανά μου».

Συστατικά - χαρακτήρας

Ο Αραβόσιτος αποτελείται από νερό 10,6%, πρωτεΐνη 9,4%, υδατάνθρακες 74,4%, και περιέχει μέταλλα όπως ασβέστιο, φωσφόρο, σίδηρο, μαγνήσιο, νάτριο, κάλιο και ψευδάργυρο.

Τα στίγματα των θηλυκών ανθέων του Αραβόσιτου περιέχουν αμίνες των οποίων ο τύπος δεν έχει αναγνωρισθεί αν και η ορδενίνη είναι καταγραμμένη στο γένος Ζέα, έλαιο (γλυκερίδια λιγνυλίου, ελαϊκού, παλμιτικού και στεατι-

κού οξέος), μη προσδιορισμένες σαπωνίνες και τανίνες και άλλα συστατικά όπως αλλαντοΐνη, πικροί γλυκοσίδες, κρυπτοξανθίνη, κυανογενετικό σύμπλοκο (μη ταυτοποιημένο), φλαβόνη, κόμμι, φυτοστερόλες (σιτοστερόλη, στιγμαστερόλη), χρωστικές, ρητίνη, βιταμίνες C, B1, B2, B6 και K. Περιέχει ακόμη μαννίνη και μια ουσία παρόμοια με την εργοτίνη που είναι συστατικό των μυκήτων που φυτρώνουν στα στάχυα της σίκαλης ως αρρώστια. Οι τροπικές μορφές περιέχουν ένα αλκαλοειδές.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Ιούνιο μέχρι τον Σεπτέμβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι στύλοι (ή στίγματα) των θηλυκών ανθέων. Αυτοί είναι λεπτές μαλακές ίνες με μήκος 10 έως 20 εκατοστά. Τα στίγματα συλλέγονται λίγο πριν την επικονίαση. Καλό είναι να χρησιμοποιούνται φρέσκα γιατί χάνουν μέρος της δραστηριότητάς τους με τον χρόνο. Οι σπόροι του φυτού ωριμάζουν Σεπτέμβριο και Οκτώβριο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Δρα ως διουρητικό, μαλακτικό και τονωτικό. Σαν καταπραυντικά διουρητικά, τα γένια καλαμποκιού βοηθούν σε κάθε ερεθισμό του ουροποιητικού συστήματος. Η διουρητική τους ικανότητα φανερώνεται μέσα σε 3-4 ημέρες και η ποσότητα των ούρων αυξάνει. Ρίχνουν τις πέτρες των νεφρών και της ουροδόχου κύστης. Χρησιμοποιούνται για προβλήματα νεφρών στα παιδιά και σαν μαλακτικό του ουροποιητικού σε συνδυασμό με άλλα βότανα για την θεραπεία της κυστίτιδας, της ουρηθρίτιδας, της προστατίτιδας, νυκτερινής ενούρησης κ.α.

Συνδυάζεται άριστα με την Αγριάδα, τον Αρκτοστάφυλλο ή την Αχιλλέα για την θεραπεία της κυστίτιδας. Το αλεύρι του φυτού έχει μεγάλη θρεπτική αξία και αρκετά ανόργανα συστατικά. Είναι κατάλληλο για παιδιά ως κρέμα, ενήλικους, προπαντός αναιμικούς και ανθρώπους που αναλαμβάνουν από αρρώστια, όπως και τους φυματικούς, γιατί περιέχει ασβέστιο 0,07%, φωσφόρο 0,39% και σίδηρο 0,0038%.

Στην ομοιοπαθητική ένα βάμμα από στύλους χρησιμοποιείται ως διουρητικό και εναντίον της κυστίτιδας. Ο σπόρος δρα ως διουρητικό

και ήπιο διεγερτικό. Δρα θετικά σε έλκη, οιδήματα και ρευματικούς πόνους. Χρησιμοποιείται παραδοσιακά σε θεραπεία καρκίνου, όγκων και κονδυλωμάτων. Η αλλαντοΐνη που περιέχει συμβάλλει στη δράση αυτή.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 2 κουταλιές του τσαγιού φρέσκο ή ξηρό βότανο και το αφήνουμε σκεπασμένο 10-15 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε τρεις φορές την ημέρα.

Προφυλάξεις

Τα στίγματα του αραβόσιτου μπορεί να προκαλέσουν αλλεργική αντίδραση σε άτομα με υπερευαισθησία. Υπερδοσολογία μπορεί να προκαλέσει υποκαλιαιμία εξ αιτίας της διουρητικής της δράσης. Η υπερβολική δόση είναι επίσης πιθανό να παρέμβει σε

ακολουθούμενη υπογλυκαιμική, υπερτασική ή υποτασική θεραπεία. Το αποφεύγουμε κατά την διάρκεια εγκυμοσύνης ή θηλασμού.

Η ζωγράφος Μαρία Γιαννακάκη έρχεται στα Χανιά για να παρουσιάσει “Τα άνθη του καλού”. Πρόσωπα, δηλαδή, παιδικά, όπως εξηγεί μιλώντας στις “Διαδρομές”, λίγο πριν τα εγκαίνια της έκθεσης που θα πραγματοποιηθούν σήμερα, Σάββατο 24 Νοεμβρίου, στις 7 το απόγευμα στην αίθουσα τέχνης “Β. Μυλωνογιάννη”. Πρόσωπα που εκπέμπουν αθωότητα αλλά και λαχτάρα για ζωή. Στοιχεία πολύτιμα που διαρρηγνύουν το γκρίζο των ημερών μας, ανοίγοντας μια χαραμάδα φως.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗ ΖΩΓΡΑΦΟ ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ

«Ένα έργο τέχνης πρέπει να “τσιγκηλάει” τον θεατή»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

Παράλληλα, ωστόσο, η έκθεσή της αποτελεί κι ένα φόρο τιμής στη μνήμη του μεγάλου ζωγράφου, δασκάλου και ακαδημαϊκού Παναγιώτη Τέτση, μαθήτριά του οποίου υπήρξε η καταξιωμένη εικαστικός: «Ήταν ο τελευταίος ίσως δάσκαλος μαζί με τον Μόραλη, με την έννοια του δασκάλου», σημειώνει καθώς της ζητάμε να ανασύρει μνήμες από τη μαθητεία της κοντά στον Τέτση, ενώ αμέσως μετά η κουβέντα μας επεκτείνεται στις επιρροές που έχει δεχθεί από την Κίνα, τη σημασία της συγκυρίας στο έργο του καλλιτέχνη αλλά και το στοιχείο της πρόκλησης, άλλοτε ως συγκίνηση κι άλλοτε ως προβληματισμός, που δίνει νόημα στην επικοινωνία του θεατή με ένα έργο ζωγραφικής.

• Η έκθεση που θα πραγματοποιήσετε στα Χανιά είναι αφιερωμένη στον Παναγιώτη Τέτση ο οποίος υπήρξε δάσκαλος σας. Τι θυμάστε από τον σπουδαίο αυτό ακαδημαϊκό και ζωγράφο; Κι ακόμα, τι σημαίνει επί της ουσίας δάσκαλος για εσάς;

Τι θυμάμαι απ τον Τέτση; Ήταν ο τελευταίος ίσως δάσκαλος μαζί με τον Μόραλη, με την έννοια του δασκάλου. Απίστευτα συνεπής στο έργο του του δασκάλου, ερχόταν πάντα στις 8.00 κάθε πρωί στην αίθουσα πριν από εμάς, πολλές φορές επεμβατικός επάνω στις εργασίες μας, πολλοί θυμόναμε, με μεγάλη διάθεση και φυσικά αγάπη να μας μεταδώσει τις γνώσεις του, τις εμπειρίες του επάνω στην ζωγραφική, με εξορμήσεις στο αστικό τοπίο, να πάρουμε ιδέες για θέματα, δεν θυμάμαι άλλος δάσκαλος να τα έκανε αυτά, ακόμα και μοντέλο εν κινήσει κάναμε μια χρονιά και πάντα μας τόνιζε πως είμαστε στη σχολή για να μάθουμε ένα αλφάβητο της ζωγραφικής, όχι να γίνουμε ζωγράφοι, έτσι και αλλιώς μαθητές παραμένουμε πάντα και αυτός έτσι ένιωθε μέχρι το τέλος. Αυτό πιστεύω ότι είναι ο δάσκαλος. Να εμπνέει τους μαθητές, να διατηρεί την σχέση δασκάλου-μαθητή, ζωντανή, όχι διεκπεραιωτική. Δεν είναι εύκολο αυτό.

• Στα Χανιά θα μας παρουσιάσετε μια σειρά έργων υπό τον τίτλο “Τα άνθη του καλού”. Τι είδους “άνθη” είναι αυτά θα δούμε;

Τα άνθη του καλού έτσι τα ονόμασα τώρα είναι παιδιά. Χρόνια τα βάζω στις ζωγραφίες μου, μου αρέσει να τα σχεδιάζω. Μου αρέσουν οι καθαρές και απαλές γραμμές των προσώπων, των χεριών,

«Ο Π. Τέτσης πάντα μας τόνιζε πως είμαστε στη Σχολή για να μάθουμε ένα αλφάβητο της ζωγραφικής, όχι να γίνουμε ζωγράφοι, έτσι και αλλιώς μαθητές παραμένουμε πάντα και αυτός έτσι ένιωθε μέχρι το τέλος»

οι διαφάνειες στο δέρμα, και φυσικά ο κόσμος τους.

• Η Κίνα είναι μια χώρα που έχει “σφραγίσει” το έργο σας, καθώς μέσα από τα πολλά ταξίδια που έχετε πραγματοποιήσει, με πρώτο εκείνο της υποτροφίας που είχατε πάρει μετά τις σπουδές σας στην Καλών Τεχνών στην Ελλάδα, έχετε δεχθεί ισχυρές επιρροές. Η επαφή με ένα τόσο διαφορετικό πολιτισμό σε σχέση με τον δυτικό, τι σας πρόσφερε (πέρα από θέματα τεχνικής, τεχνολογίας κ.λπ.) ως καλλιτέχνη;

Η επαφή μου με τον Κινεζικό πολιτισμό, ήταν και είναι σπουδαίο δώρο και οδηγός, είδα ότι με λίγα εκφραστικά μέσα εκφράζεις αξίες και αποτελέσματα απείρου κάλλους. Πολύ μετά κατάλαβα ότι οι δάσκαλοι είχαν εξασκηθεί τόσο π.χ. στο να σχεδιάζουν τοπία η πεύκα η βράχους εκ του φυσικού που μετά δεν χρειάζεται να βλέπουν τα κάνουν τόσο ωραία αλλά η πρόθεση είναι πια να προβάλλουν την εσωτερική ομορφιά του τοπίου και όχι αυτό που βλέπουν. Αυτό είναι μια άλλη ματιά και νομίζω ότι ποτέ δεν θα το πετύχει κάποιος δυτικός.

• Πριν από 2 χρόνια, αν δεν κάνω λάθος, είχατε παρουσιάσει μια έκθεση με αφορμή το προσφυγικό. Η κοινωνική - πολιτική συγκυρία πόσο καθοριστική είναι για έναν δημιουργό κι ακόμα, ποια -κατά τη γνώμη σας- πρέπει να είναι η σχέση της τέχνης με αυτό που συμβαίνει τώρα, με το σήμερα;

Ναι πριν δυο χρόνια είχα παρουσιάσει την έκθεση maermonstrum. Με είχε συντρίψει αυτό που βλέπαμε όλοι και το προσπάθησα, είπα πρέπει να το κάνω και όπως πάει. Μα όλους μας καθορίζει η πολιτική και κοινωνική συγκυρία και πιστεύω ότι η τέχνη η σπουδαία, πάντα είναι συνδεδεμένη με το σήμερα και με τη μνήμη και πάντα εμπνέει.

• Ποιο είναι το ζητούμενο από την επικοινωνία του κοινού με το έργο ενός καλλιτέχνη; Εσείς, τι επιζητείτε από αυτή τη σχέση και πότε αισθάνεστε ικανοποιημένη;

Το ζητούμενο από την σχέση κοινού και έργου τέχνης είναι να υπάρξει πρόκληση, “τσιγκλισμα”, έμπνευση, ορμή! Να πάρεις το έργο και να το βλέπεις κάθε μέρα γιατί κάτι σε συγκίνησε! Μπορεί ακόμα να σε εκνευρίσει ή και να αδιαφορήσεις, αλλά τότε ίσως νιώθεις ικανοποίηση.

Φιόννα Καρλάιλ: Ζωγραφίζοντας ένα Νομπελίστα

Η διεθνώς καταξιωμένη ζωγράφος Φιόννα Καρλάιλ (Fionna Carlisle), από τη δεκαετία του '80 διατηρεί φίλους, αγαπημένα μέρη, συνθήσεις και σπίτι στα Χανιά, όπου φροντίζει να έρχεται αρκετές φορές το χρόνο.

Ζωγραφίζει ασταμάτητα και η ζωγραφική αποτελεί για αυτήν πολλά περισσότερα από μία οδό προσωπικής εικαστικής έκφρασης. Πιθανόν από τα πιο γνωστά θέματα της Καρλάιλ είναι τα λουλούδια και τα πορτρέτα της. Και είναι τα πορτρέτα, δημιουργημένα πάντα διά ζώσης, τα οποία της έδωσαν τη δυνατότητα να εισχωρήσει στην ψυχοσύνθεση και την καρδιά πολλών

φορές των απεικονιζομένων της.

Αυτές τις μέρες ολοκληρώνεται η ατομική έκθεσή της “The Art of Intelligent Ageing: Portraits of the Lothian Birth Cohorts, by Fionna Carlisle”, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου και το Edinburgh College of Art. Η Φιόννα Καρλάιλ κάθισε μαζί τους και επί χρόνια ζωγράφιζε πορτρέτα ανθρώπων τρίτης ηλικίας, για να προσθέσει το δικό της εικαστικό ψυχογράφημα στο συγκλονιστικό αποτέλεσμα μιας έρευνας που ξεκίνησαν οι Lothian Birth Cohorts, μελέτη πάνω στη νοημοσύνη, με σχεδόν όλα τα παιδιά που γεννήθηκαν στη Σκωτία τις χρονιές 1921 και 1936 και συνεχίστηκε υπό τη διεύθυνση του Δρ. Ίαν Ντίερι (Ian Deary), από το 1999 πλέον, με ψυχολόγους να επισκέπτονται ξανά τα ίδια άτομα, οι οποίοι ήταν πια ενήλικες, τρίτης ηλικίας.

Μεταξύ όλων όσων συναναστράφηκε πολύ στενά, ήταν και ο Βρετανός φυσικός Πίτερ Χίγς (Peter Higgs), ο γνωστός Νομπελίστας Φυσικής. Πολλά γράφονται και λέγονται για τη σημασία της τέχνης στην επιστήμη, αλλά λίγα τα πραγματικά εγχειρήματα. Πρωτοβουλίες σαν αυτήν δίνουν την ελπίδα, ότι ίσως κάποια στιγμή ο Άνθρωπος θα σταματήσει να μελετάται και να αντιμετωπίζεται ως μονοεπίπεδη ύλη. Παραθέτω το πρόσφατο podcast από αυτήν την τεράστιας σημασίας συνεργασία της Φιόννας Καρλάιλ, με το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου και το Edinburgh College of Art, εδώ: <https://soundcloud.com/cahssedinburgh/portraits-of-the-lothian-birth-cohort-fionna-carlisle-and-ian-deary>.

Μυρτώ Κοντομιτάκη
Μουσειολόγος, Ιστορικός Τέχνης

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Αφύπνιση για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών

Διήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων με αφορμή την παγκόσμια ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών (25 Νοεμβρίου) θα πραγματοποιηθεί σήμερα και αύριο στα Χανιά.

Από την ταινία "Ξαδέλφες / Primas" που θα προβληθεί αύριο στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Σήμερα Σάββατο 24 Νοεμβρίου στις 8 μ.μ. στο θέατρο Youca στην οδό Καραϊσκάκη θα παρουσιαστεί ο θεατρικός μονόλογος **"MAIDen"**.

Η παράσταση είναι βασισμένη στο πρώτο μέρος του "Maid Mom Made Mermaid", που είναι το πρώτο ολοκληρωμένο θεατρικό έργο του Γιώργου Νικολαΐδη που αποτελείται από τρία μέρη και έχει εκδοθεί από τις εκδόσεις Σοκόλη. Έχοντας την αιγίδα του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ).

Μια γυναίκα αφηγείται την ιστορία της ζωής της, στα όρια του πραγματικού με το φανταστικό, στα όρια του χρόνου που πιέζει γι' αποφάσεις, αλλαγές και ταυτότητα. Ανάμεσα στη βιολογική υπόσταση και την κοινωνική εικόνα, υπάρχει ένα σημείο που η πρωίδα είναι ο εαυτός της; Πώς μπορεί να εκφραστεί αυτός ο "εαυτός"; Τι ευθύνες μπορεί να πάρει; Και η ζωή συνεχίζεται...

Η παράσταση θα πραγματοποιηθεί με ταυτόχρονη διερμηνεία στην νοηματική γλώσσα.

Αύριο Κυριακή στις 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο θα πραγματοποιηθεί ένα τρίωρο κινηματογραφικό αφιέρωμα από το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων με τις ταινίες:

19:15 - 20:00

• **Άκου / Listen** _ Σκηνοθεσία:

HamyRamezan, RunganoNyoni / Διάρκεια 13'

Μια ξένη γυναίκα σε burqa φέρνει τον μικρό της γιο σε ένα αστυνομικό τμήμα της Κοπεγχάγης για να ξεφύγει από τον καταχρηστικό της σύζυγο, όμως ο μεταφραστής που την έχει αναλάβει, φαίνεται απρόθυμος να μεταδώσει την αληθινή έννοια των λέξεών της στην αστυνομία, καταστρέφοντας έτσι την αλήθεια της τρομερής κατάστασης.

• **Ο Δρόμος για το Σπίτι / The Way Home** _ Σκηνοθεσία: Begonia Randhav / Διάρκεια 13'

Αφού καταφέρνουν να αποδράσουν από τον πόλεμο που μαίνεται στην πατρίδα τους, η Σαμπά καταλήγει σε νοσοκομείο στη Σουηδία. Η μητέρα της είναι άρρωστη και ο μικρός της αδερφός βρίσκεται σε σύγχυση. Αργά αλλά σταθερά, ο κόσμος καταρρέει γύρω της, ενώ ο χρόνος της τελειώνει.

• **Η Επόμενη Μέρα / The Day After** _ Σκηνοθεσία: Δημήτρης Χριστοδούλου / Διάρκεια 16'

Ποιες είναι οι γενεσιουργές αιτίες της ενδοοικογενειακής βίας; Είναι η εσωτερική της οικονομικής κρίσης; Μα εδώ ο σκηνοθέτης έχει εμπνευστεί από ένα ζευγάρι με αστικό τρόπο ζωής για να μας πει ένα ξεκάθαρο όχι.

20:00 - 20:15 Διάλειμμα

20:15 - 21:55

Ξαδέλφες / Primas _ Σκηνοθεσία: Laura Bari / Διάρκεια 100'

Το Primas είναι το υποβλητικό πορτρέτο δυο ξαδέλφων της Rocío και της Aldana, εφήβων της Αργεντινής, οι οποίες μετά από εξευτελιστικές πράξεις βίας που διέκοψαν την παιδική τους ηλικία, θα απελευθερωθούν από τις σκιές του παρελθόντος. Δυο ξαδέλφες που μεγαλώνουν σε διαφορετικές χώρες και περνούν την εφηβεία τους προσπαθώντας να ξεπεράσουν τα σωματικά και ψυχολογικά τραύματα του σκληρού τους παρελθόντος. Εξασκούνται στον χορό, στο θέατρο, στα ακροβατικά, στις οπτικές τέχνες. Όσπου να γνωριστούν, το σώμα τους έχει μάθει να εκφράζει όσα εμποδίζει το φράγμα της γλώσσας, ενώ οι δυο τους καταφέρνουν να αντισταθμίζουν την απόγνωση με την ομορφιά.

Τις εκδηλώσεις διοργανώνουν το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι) σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων και το Θέατρο 104 και σε συνδιοργάνωση με την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και το Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Η είσοδος και στις δύο εκδηλώσεις θα είναι ελεύθερη.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ

Εορτασμός επετείου Εθνικής Αντίστασης

Εορτασμός της επετείου της Εθνικής Αντίστασης θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 25 Νοεμβρίου και στα Χανιά. Όπως ανακοινώθηκε από την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, στις 11 το πρωί θα τελεστεί δοξολογία στο Μητροπολιτικό Ναό των Εισοδίων της Θεοτόκου και στις 11.30 επιμνημόσυνη δέση στο μνημείο των Ηρώων της πόλης των Χανίων.

ΣΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΡΟΥΜΑΤΑ

Επίσης, ο Δήμος Πλατανιά και το Συμβούλιο της Τοπικής Κοινότητας Παλαιών Ρουμάτων, οργανώνουν την Κυριακή στις 11 π.μ. στο Μνημείο Πεσόντων στην Πλατεία Παλαιών Ρουμάτων εορτασμό της Επετείου της Εθνικής Αντίστασης με επιμνημόσυνη δέση, χαιρετισμό από τον δήμαρχο Πλατανιά Γιάννη Μαλανδράκη, ομιλία από τον εκπαιδευτικό και πρώην γ.γ. Εμπορίου και Καταναλωτή, Αντώνη Παπαδράκη, κατάθεση στεφάνων, κ.α..

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

"Αγγελέ μου"

Για δύο ακόμα παραστάσεις, σήμερα και αύριο στις 9.30 μ.μ. η Εταιρεία Θεάτρου "Μνήμη" παρουσιάζει στο θέατρο Κυδωνία, τον μονόλογο του Βρετανού συγγραφέα Χένρι Νέιλορ, "Αγγελέ μου" με την Χανιώτισσα ηθοποιό Κατερίνα Μαντίλ. Στη συνέχεια η παράσταση ταξιδεύει στο Ηράκλειο και στην Αθήνα.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

"ΜενΓΚΕΛΕ"

Το "Σχήμα 7" παρουσιάζει το υπαρξιακό θρίλερ του Θανάση Τριαρίδη "ΜΕΝΓΚΕΛΕ" μόνο για μία παράσταση στα Χανιά στον χώρο YOUCA (Καραϊσκάκη 76), την Κυριακή 25 Νοεμβρίου στις 9 το βράδυ.

Παίζουν: Κωνσταντίνος Μεταξάκης, Ράνια Πλατάκη. Συντελεστές: Σκηνοθεσία - Φωτισμοί: Κωνσταντίνος Μεταξάκης, Βοηθός σκηνοθέτη: Άννα Παπαδάκη, Τηλεοπτικός σποτ - Οπτικό υλικό: Μαρία Παπαδάκη, Κατασκευή σκηνικού: Ανδρέας Σαντρουζής, Μανούσος Μαυροφοράκης, Φωτογραφίες: Στέργιος Βενέρης

Επιμέλεια αφίσας-προγράμματος: Γιάννης Δημητράκης. Είσοδος 12 ευρώ, μειωμένο 10 ευρώ.

Οι θέσεις είναι περιορισμένες. Τηλέφωνο κρατησεων: 694 6632 733 Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Προβολή ταινίας

Προβολή της ταινίας: "Το μάθημα"(2014), των Κριστίνα Γκρόζεβα και Πέταρ Βαλτσάνοφ, διοργανώνει ο πολιτιστικός σύλλογος: "Οι φίλοι των Γραμμάτων και των Τεχνών" στο πλαίσιο αφιερωμάτων στον Βαλκανικό κινηματογράφο, αύριο Κυριακή 25 Νοεμβρίου στις 8 μ.μ. και στις 10 μ.μ. στην αίθουσα του 2ου ορόφου του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.

Την ταινία θα προλογήσει η κ. Ηλέκτρα Βενάκη, ιδρύτρια της αγγλόφωνης πλατφόρμας altcine.com (2011) για τον Βαλκανικό κινηματογράφο και γενική γραμματέας του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου τη διετία 2016-2017.

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

Βιωματικά εργαστήρια τέχνης

Ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου Σχολικής Ζωής στο πλαίσιο του Προγράμματος ERASMUS+, τομέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων σκέδασε της Βασικής Δράσης 1/ΚΑ1 Μαθησιακή Κινητικότητα Ατόμων για το έτος 2017, με τίτλο: «Ενδυνάμωση ερμηνευτικών τεχνικών στο Μουσείο για την επίτευξη ευρωπαϊκής δικτύωσης στον τομέα της πολιτιστικής επικοινωνίας» που υλοποιεί, σχεδίασε σειρά βιωματικών εργαστηρίων τέχνης για διάφορες ομάδες κοινού.

Τα εργαστήρια σχεδιάζονται και εμπνεύονται για πρώτη φορά αποκλειστικά από τα μέλη της παιδαγωγικής ομάδας του Συλλόγου Φίλων μετά την πολύτιμη εμπειρία που αποκτήθηκε από την κατάρ-

τιση που έλαβαν στο πλαίσιο της υλοποίησης του σχεδίου Erasmus από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό EuCourses. Eu τον Απρίλιο και τον Αύγουστο του 2018 στο Βερολίνο και την Στοκχόλμη.

Το Σαββατοκύριακο 24 και 25 Νοέμβρη τις ώρες 10.30 -13.00 θα πραγματοποιηθούν δύο πρωτότυπα εργαστήρια τέχνης για οικογένειες με ελεύθερη συμμετοχή που σκοπό έχουν να προσεγγίσουν τη σημασία του ΜΑΖΙ και της εύθραυστης συλλογικότητας σήμερα στη διαχείριση κρίσιμων κοινωνικών ζητημάτων.

Οι οικογένειες που θα συμμετάσχουν θα έχουν την ευκαιρία μέσα από την αληθινή ιστορία ενός Μουσείου της Ευρώπης να μοιραστούν σκέψεις και συναισθήματα

για την αξία της συλλογικότητας σε καταστάσεις κινδύνου μέσω του θεατρικού παιχνιδιού. Επιπλέον γνωρίζοντας μεγάλης κλίμακας έργα τέχνης, παράξενες εικαστικές εγκαταστάσεις ενός καλλιτέχνη που και ο ίδιος υπήρξε μετανάστης θα έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν θέσεις και απόψεις για το παγκόσμιο μεταναστευτικό ζήτημα. αλλά και να βιώσουν το δύσκολο ταξίδι της φυγής. λαμβάνοντας μέρος σε ένα διαδραστικό παιχνίδι ενσυναίσθησης

Τα εργαστήρια σχεδιάσαν και εμπνεύσαν σε αυτό το διήμερο οι Βανέσσα Μυγιάκη, Θεατρολόγος και η Μαρία Δρακάκη, Εκπαιδευτικός-Εκπαιδευτρια Ενηλίκων.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

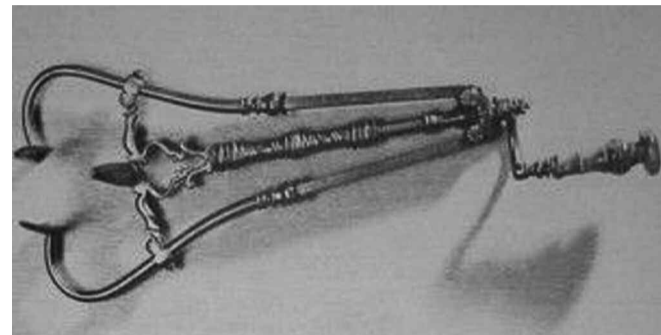
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 1060

Νοσοκόμα ετοιμάζει ιατρικά εργαλεία για αποστείρωση σε νοσοκομείο στο Basingstoke της Αγγλίας (1941).

Κολπικός διαστολέας που χρησιμοποιούνταν στις ΗΠΑ το 17ο αιώνα, για την επισκόπηση του γυναικείου γεννητικού συστήματος.

“Το φτύσιμο εξαπλώνει τον θάνατο”: Επιγραφή σε τραμ του Λονδίνου το 1918, την περίοδο της παγκόσμιας πανδημίας γρίπης.

“Αυτό το φιαλίδιο μπορεί να σου σώσει τη ζωή - Η πολιομυελίτιδα τώρα μπορεί να προληφθεί”: Διαφήμιση του εμβολίου της πολιομυελίτιδας, Οντάριο Καναδά (1952).

POLIO CAN NOW BE PREVENTED

Polio can now be prevented and its effects limited. Don't take chances - you owe it to yourself and your family to obtain the protection offered by Salk Polio Vaccine.

Three properly spaced shots offer complete immunity to most people, and minimize the crippling effects for the balance. Since 1957, sufficient vaccine has been distributed to allow 2,296,359 people to receive three doses of Polio Vaccine. This has been supplied free to your Physician and Medical Officer of Health by the Ontario Department of Health. In the same period, the number of cases of Polio has shown a sharp decline attributed mainly to the intensive vaccination program.

Now is the time to act - summer and fall are the main polio seasons. Arrange your family's vaccination program today.

FROM INFANCY TO 40 YEARS

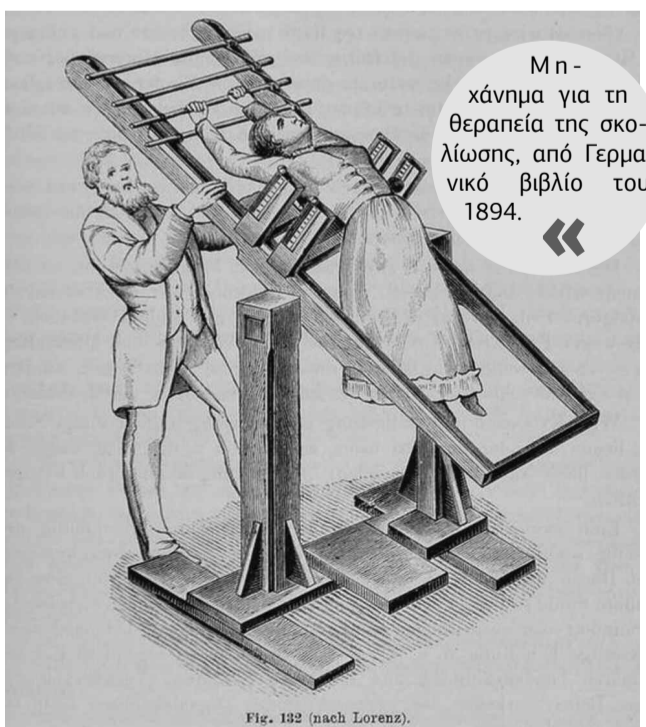
The most critical ages for Polio are from infancy to 40 years. It is most important for everyone in these age groups to receive three properly spaced Polio Vaccine shots. Consult your local physician or Medical Officer of Health.

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH
HON. MATTHEW B. DYMOND, M.D.
Minister

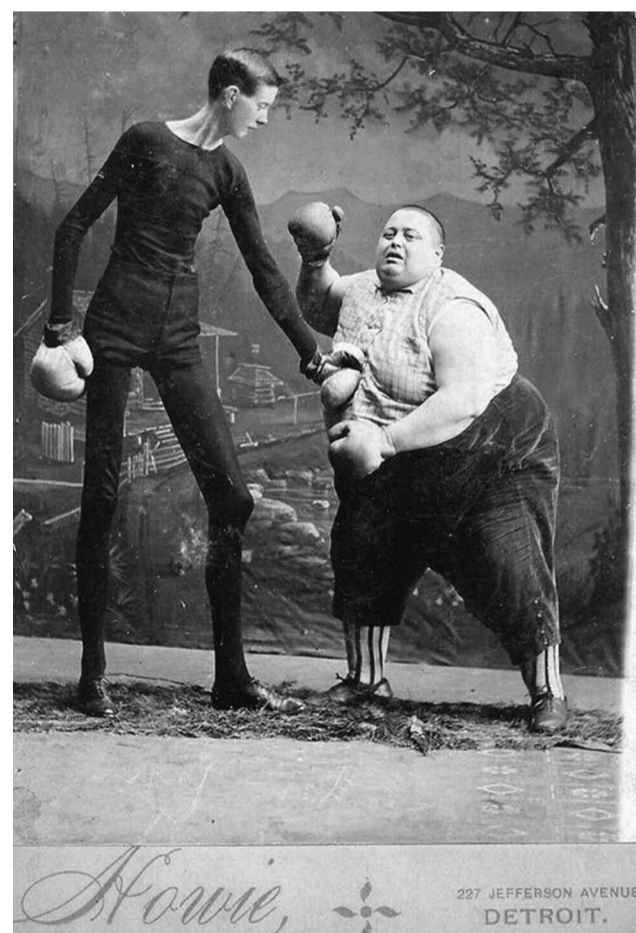
Το οπτικό σύστημα και τα νεύρα του σε σχέδιο του Δανού γιατρού και ερευνητή Thomas Bartholin (1673). Τα νεύρα των ματιών συνδέονται απευθείας με τον εγκέφαλο, γι' αυτό και οι όγκοι τους είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι.

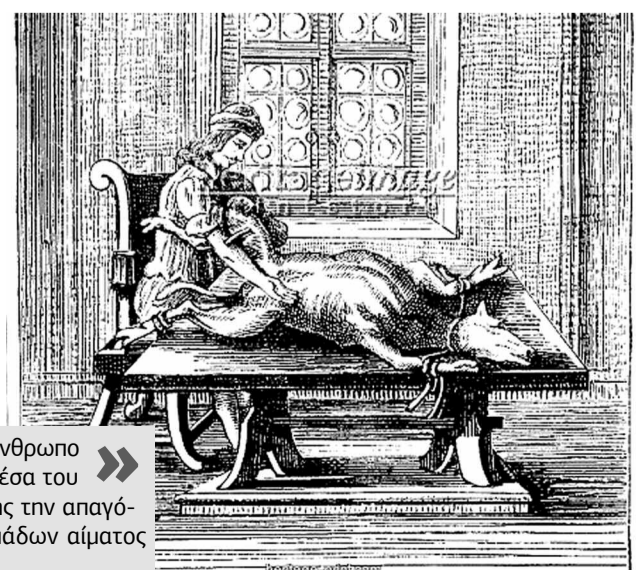
Απεικόνιση ανθρώπινου οστού, με τον σπογγώδη μυελό των οστών στο εσωτερικό του. Ο μυελός των οστών παράγει περίπου 500 δισεκατομμύρια κύτταρα του αίματος κάθε μέρα.

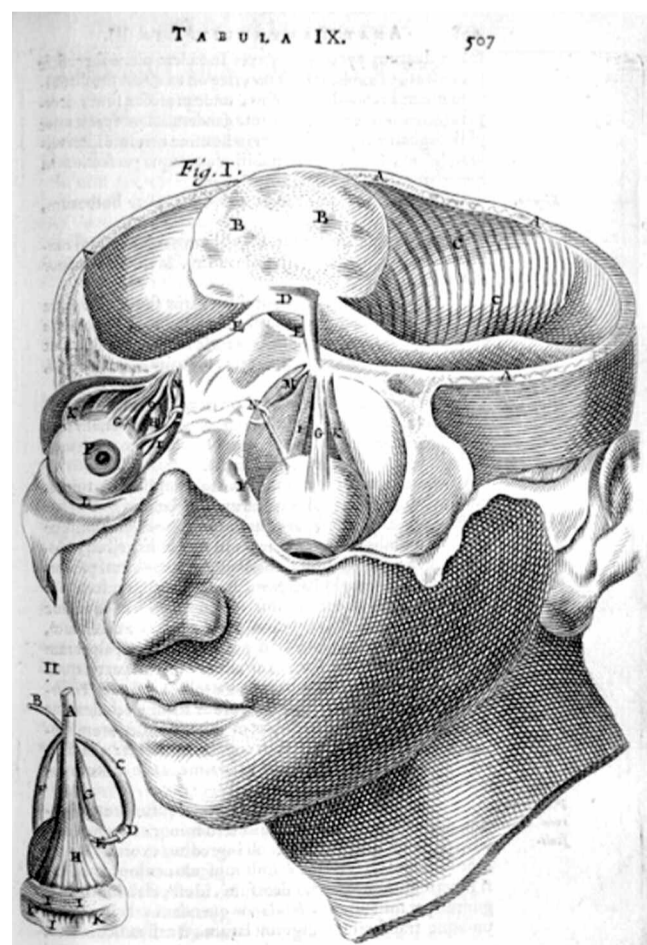
Μη-χάνημα για τη θεραπεία της σκολίωσης, από Γερμανικό βιβλίο του 1894.

Οι φιγούρες ατόμων με γενετικές ανωμαλίες ή παραμορφώσεις ήταν συχνές στις καρτ ποστάλ των μέσων το 18ο αιώνα σε πολιτείες της Αμερικής (Ντιτρόιτ, Μίσιγκαν).

Η προσπάθεια μετάγγισης αίματος από ζώο (μοσχάρι ή αρνί) σε άνθρωπο για αντιμετώπιση αιμορραγίας, επιχειρήθηκε πολλές φορές στα μέσα του 17ου αιώνα σε Αγγλία και Γαλλία. Οι ιατρικοί σύλλογοι της εποχής την απαγόρευαν αυστηρά, λόγω μαζικών θανάτων από ασυμβατότητα ομάδων αίματος (απεικόνιση του 1679).

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Η λήθη που θα γίνουμε

» Héctor Abad Faciolince

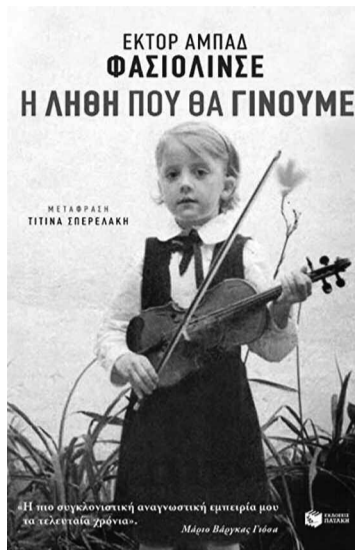
(μτφρ. Τίτινα Σπερελάκη, εκδόσεις Πατάκη)

Ο γιατρός Εκτορ Αμπάδ Γκόμες, πατέρας του συγγραφέα, δολοφονήθηκε το 1987 στο Μεδεγίν της Κολομβίας: υπέρμαχος της κοινωνικής ισότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έδωσε για πολλά χρόνια μάχη για την καταπολέμηση της φτώχειας και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού, πιστεύοντας ακράδαντα στην ιπποκράτειο ρήση περί πρόληψης. Η ζωή του συνέπεσε με την πλέον άγρια περίοδο της κολομβιανής ιστορίας, με χιλιάδες νεκρούς από τα πυρά παρακρατικών οργανώσεων. Η λήθη που θα γίνουμε, στίχος του Μπόρχες από το ποίημα του Επιτάφιος, αποτελεί τη βιογραφία του, συνδεδεμένη άρρηκτα με την ιστορία της χώρας.

Ο γιος του χρειάστηκε πάνω από δύο δεκαετίες απόσταση για να καταφέρει να γράψει αυτό το βιβλίο, που τόσο επιθυμούσε να το γράψει, ώστε να θέσει τις λέξεις της μνήμης απέναντι στις σφαίρες της λήθης. Όμως, όσα χρόνια και αν περάσουν, το να μιλήσει κανείς για τον δολοφονημένο πατέρα του δεν γίνεται ευκολότερο, δεν γίνεται λιγότερο υποκειμενικό, ο θυμός παραμένει και η διάθεση αγιοποίησης παραμονεύει, ειδικότερα από τη στιγμή που η υπόθεση έκλεισε και ποτέ δεν βρέθηκαν οι ένοχοι και οι εντολοδόχοι τους.

Η επιθυμία του συγγραφέα να γράψει αυτό το βιβλίο είναι πανταχού παρούσα, όσο και αν προσπαθεί να στρέψει κάποια από τα φώτα της ιστορίας επάνω του ή σε άλλες παράλληλες οικογενειακές ιστορίες, η δολοφονία παραμένει συνεχώς στον πυρήνα της αφήγησης. Και οφείλει να αναγνωρίσει κανείς πως ο Αμπάδ υλοποιεί με επιτυχία τον στόχο του. Το βιβλίο είναι καλογραμμένο, ας το ξεκαθαρίσουμε αυτό. Νοσταλγική απλότητα στον λόγο, συνεχείς απόπειρες εξήγησης των λόγων για τους οποίους πρέπει να ειπωθεί αυτή η ιστορία, για τους οποίους πρέπει να διασωθεί η μνήμη.

Η αφήγηση, όμως, ο τρόπος με τον οποίο ο Αμπάδ διηγείται την ιστορία του, δεν είναι του γούστου μου, γιατί επιβάλλει μία συναισθηματική καθοδήγηση. Δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς, η ιστορία ενός ανθρώπου που προσπάθησε για το κοινό καλό, παρά τις αδυναμίες του, το ζοφερό περιβάλλον μέσα στο οποίο αγωνίστηκε και το τραγικό του τέλος αποτελούν συναισθηματικές γεννήτριες απέναντι στις οποίες είναι αδύνατο -και αδικαιολόγητο- να προτάξει κανείς την αδιαφορία του. Όμως αυτή είναι η πραγματική πλευρά της ιστορίας και όχι η λογοτεχνική. Διάβασα το βιβλίο μέχρι το τέλος, παρότι ήδη από

τις πρώτες σελίδες ήταν φανερό η απουσία λογοτεχνικής ταύτισης, και το έκανα αυτό, σκέφτομαι τώρα, ίσως από μία περιέργεια να δω πώς θα διαχειριζόταν στην πορεία το υλικό του, πώς θα πετύχαινε -αν πετύχαινε- την κορύφωση φτάνοντας στο σημείο της δολοφονίας.

Η Κολομβία των τελευταίων δεκαετιών δεν επιτρέπει στον Αμπάδ να διηγείται την ιστορία της οικογένειάς του με τον τρόπο του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, που τόσο μοιάζει να θαυμάζει. Άπασ και επέλεξε να διηγηθεί την ιστορία του πατέρα του, το μονοπάτι ήταν προκαθορισμένο. Ως αναγνώστης λογοτεχνίας προτιμώ τον τρόπο του Βάσκεζ ή του Γκαμπόα, με την Κολομβία παρούσα, την αναζήτηση της ιστορικής αλήθειας ως ζητούμενο, λογοτεχνικά όμως με έναν τρόπο διαφορετικό.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΣΟΥΡΗΣ

Δίκες των Δοσιλόγων (1944 - 1949)

Εκδόσεις Πόλις

Το ότι η Ελλάδα ήταν από τις χώρες όπου οι δοσίλογοι κάθε είδους (στελέχη των κυβερνήσεων, ένοπλες ομάδες, οικονομικοί δοσίλογοι) δεν έλαβαν τις τιμωρίες που αξίωσε η κοινή γνώμη της εποχής είναι ευρύτερα γνωστό. Τι ακριβώς πετυχαίνει με τη δουλειά του ο Δημήτρης Κουσουρής καθηγητής σε Πανεπιστήμιο της Αυστρίας; Στην έρευνα του που ξεπερνάει τις 600 σελίδες, εξηγεί μέσα από τα πρακτικά των δικαστηρίων, τα γραπτά του τύπου

και πλήθος άλλων στοιχείων πως στήθηκαν τα δικαστήρια, πάνω σε ποια βάση κινήθηκαν για να δικαστούν τις υποθέσεις, ποιο ήταν το νομικό και το πολιτικό μέρος, ποιες οι κατευθύνσεις που δόθηκαν από την ηγεσία της δικαιοσύνης. Μιας δικαιοσύνης, το ανθρωπινό δυναμικό της οποίας ήταν το ίδιο που παρέμεινε στη θέση και τη δικτατορία του Μεταξά και την κατοχή!

Η δουλειά του συγγραφέα είναι ενδιαφέρουσα και αξιόλογη γιατί πετυχαίνει να κάνει τον αναγνώστη να σκεφτεί και να αναλογιστεί, τι συνέβη τότε και πως διαμορφώθηκε όλος σχεδόν ο κρατικός μηχανισμός και το σύστημα διακυβέρνησης για δεκαετίες.

Γ.ΚΩΝ.

ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ

Εσπερίδα διαγωνισμού δημοσιογραφικών δεξιοτήτων

Η εναρκτήρια εσπερίδα του 5ου Παγκρήτιου Διαγωνισμού Δημοσιογραφικών Δεξιοτήτων (2018-2019) για μαθητές Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων θα πραγματοποιηθεί στα Χανιά την Παρασκευή 30 Νοεμβρίου στις 6 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Την εσπερίδα διοργανώνει ο Σύλλογος Νεανικής Δημοσιογραφίας "Τύπος και Ουσία-Λευτέρης Δασκαλάκης" σε συνεργασία με Συλλόγους Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κρήτης. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα γίνει παρουσίαση και διανομή, στα σχολεία και στους

παρευρισκόμενους μαθητές, το πρώτο τεύχος του περιοδικού "Τα Κρητικόπουλα" που περιέχει ιστορικά στοιχεία από τον νεανικό τύπο της Κρήτης κατά τον 20ο αιώνα και μια πλούσια ανθολογία τευχών και δημοσιογραφικών κειμένων των μαθητών από τα προηγούμενα σχολικά έτη. Επίσης, θα παρουσιαστούν τα ήδη εκδοθέντα έντυπα (εφημερίδες, περιοδικά και ειδικές εκδόσεις) καθώς και κάθε άλλης μορφής σημαντική μαθητικο-δημοσιογραφική παραγωγή του προηγούμενου σχολικού έτους από τους εκπροσώπους των σχολείων που θα δηλώσουν συμμετοχή.

Βιβλία

Ο λευκός ποταμός φλέγεται

John Verdon

Μετάφραση: Χριστιάννα Σακελλαροπούλου

Εκδότης: Διόπτρα

Στο Γουάιτ Ρίβερ ξεσπούν αναταραχές όσο πλησιάζει η επέτειος θανάτου ενός μαύρου αυτοκινητιστή, ο οποίος είχε πυροβοληθεί σε μπλόκο της αστυνομίας. Η φυλετικά πολ-

μένη πόλη θυμίζει μπαρουταποθήκη, αντιμετώπιση με οργισμένες διαδηλώσεις, εμπρηστικές επιθέσεις και λεηλασίες. Μέσα στη γενική αναταραχή, ένας αστυνομικός πέφτει νεκρός από τα πυρά κάποιου ελεύθερου σκοπευτή. Οι τοπικές αρχές προσεγγίζουν τον ντετέκτιβ Ντέιβ Γκάρνεί, ζητώντας του να διεξάγει μια ανεξάρτητη έρευνα για τον μοιραίο πυροβολισμό.

Η κατάσταση στο Γουάιτ Ρίβερ εκτροχιάζεται ολοκληρωτικά, καθώς σημειώνονται κι άλλοι φόντοι που μοιάζουν με αντίποινα. Όταν ο Γκάρνεί αμφισβητεί τα αίτια αυτής της αιματοχυσίας και εστιάζει στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε φόντου, η αποστολή του ξαφνικά ανακαλείται. Εκείνος όμως αρνείται να παραιτηθεί από την υπόθεση. Ακολουθεί επικίνδυνα μονοπάτια που απειλούν να ξεσκεπάσουν μια ασύλληπτη πλεκτάνη, αποκαλύπτοντας ότι τίποτα στο Γουάιτ Ρίβερ δεν είναι όπως φαίνεται...

Ποιος σκότωσε τον Μότσαρτ

Μιχάλης Πατένταλης

Εκδότης: Κλειδάριθμος

Βιέννη, δεκαετία '80. Ο νεαρός φοιτητής Αλέξης Βελλίδης βρίσκεται εγκλειστος στην ψυχιατρική κλινική και, μέσα από τη σύγχυση που τον διακατέχει, προσπαθεί να ξετυλίξει το κου-

βάρι της παράξενης ιστορίας που τον οδήγησε εκεί. Θυμάται μόνο πως είχε έρθει πριν ένα χρόνο στη Βιέννη για να σπουδάσει στη Μουσική Ακαδημία...

Όλα ξεκίνησαν όταν ο καθηγητής Χαρνακούρτ της Μουσικής Ακαδημίας ζήτησε από τον Αλέξη να ετοιμάσει μια εργασία για το Ρέκβιεμ του Μότσαρτ. Κατά την έρευνά του, ο Αλέξης ανακαλύπτει τυχαία μια παρτιτούρα που δείχνει να είναι το τελευταίο απόσπασμα του Ρέκβιεμ. Αφού καταφέρει να την αποκωδικοποιήσει με πολύ κόπο, διαπιστώνει ότι κρύβει ένα φοβερό μυστικό: τους δολοφόνους του Μότσαρτ. Όσοι φοιτητές πλησίασαν στο παρελθόν τόσο κοντά στην αλήθεια, εξαφανίστηκαν. Και ο Αλέξης βρίσκεται εγκλωβισμένος σε μια θανάσιμη πλεκτάνη, χωρίς περιθώρια διαφυγής...

Ένα ατμοσφαιρικό θρίλερ που αποτυπώνει περίτεχνα το κατατονικό κλίμα της Βιέννης και των πανεπιστημίων της τη δεκαετία του '80.

Ελευθέριος Βενιζέλος και Μαρία Ελευθερίου

Η αλληγογραφία (1889-1890)

Μαρία Καραγιάννη,

Μ.Ζ. Κοπιδάκης

Εκδόσεις Καστανιώτη

Το 1878, με τη Σύμβαση της Χαλέπας, η Πύλη παραχωρεί στην Κρήτη ημιαυτόνομο πολίτευμα. Ο Γενικός Διοικητής διορίζεται από τον Σουλτάνο, αλλά η Γενική

των Κρητών Συνέλευση εκλέγεται. Το 1889 ο εικοσιπενταετής δικηγόρος Ελευθέριος Βενιζέλος εκλέγεται πληρεξούσιος με τους Φιλελεύθερους που κέρδισαν τις εκλογές. Όμως οι Συντηρητικοί, εξοργισμένοι από την ήττα, προχώρησαν σε ένα επαναστατικό κίνημα, το οποίο και κατεστάλη.

Ο Ελευθέριος, που αν και διαφωνούσε στάθηκε αλληλέγγυος προς τους επαναστάτες, για να μη συλληφθεί κατέφυγε στην Αθήνα, όπου ταλαιπωρήθηκε από το ψύχος, την αβεβαιότητα και το μαράζι του έρωτα - η μνηστή του Μαρία Ελευθερίου είχε παραμείνει στα Χανιά.

Στην αλληγογραφία των μνηστευμένων καταγράφονται φύρδην μίγδην πολιτικές εκτιμήσεις, αισθήματα, αναπολήσεις, σχέδια για το κοινό μέλλον, προβλήματα της καθημερινότητας - εν ολίγοις τα δημόσια και τα ιδιωτικά.

Μεταξύ τους

Ρίτσαρντ Φορντ

Μετάφραση: Αθηνά Δημητριάδου

Εκδότης: Πατάκης

Οι γονείς του Ρίτσαρντ Φορντ -η Εντα, ένα τρισεκατομμύριο κορίτσι που το λέει η καρδιά του, μ' ένα δόλο εύκολο παρελθόν και ο

Πάρκερ, ένας καλοκάγαθος, γλυκομίλητος πλασιέ- γεννήθηκαν και οι δύο στις αγροτικές περιοχές του Άρκανσο, στις αρχές του 20ού αιώνα. Παντρεύτηκαν το 1928 κι έζησαν "μόνοι μαζι" στους δρόμους, οργώνοντας τον Νότο. Τελικά απέκτησαν ένα παιδί, το 1944. Το "Μεταξύ τους" αποτελεί μια ολοζώντανη εικόνα του πώς άρχισε η δική του ζωή και τι ήταν αυτά που έδωσαν στις ζωές των γονιών του την αίσθηση της μεγάλης ικανοποίησης. Αξιοποιώντας στο έπακρο τη διάσημη ευθύτητα του, την οξυδέρκεια και την ευφυΐα του σ' αυτό το τόσο ιδιωτικό και ανιγματοπικό τοπίο -στις ζωές των γονιών μας-, ο βραβευμένος μυθιστοριογράφος διερευνά με τρόπο αλυσμόνητο τη μνήμη, την οικειότητα και την αγάπη.